

PROGRAM REGENERACE
MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY VELKÉ MEZIŘÍČÍ

Velké Meziříčí, září 2015

Obsah

1	Úvod.....	4
1.1	Základní údaje	4
1.2	Součástí programu	4
2	Charakteristika města, záměry jeho rozvoje.....	5
2.1	Vývoj obce, urbanistické a památkové hodnoty	5
2.1.1	Seznam nemovitých kulturních památek, které se nacházejí v katastrálním území Velké Meziříčí ..	7
2.1.2	Historické jádro města Velké Meziříčí	8
2.1.3	Hlavní historické a urbanisticko-architektonické hodnoty.....	9
2.2	Celkový stavební stav, vybavenost, zeleň	9
2.2.1	Školství.....	11
2.2.2	Zdravotnictví	11
2.2.3	Obchod a služby	11
2.2.4	Ubytování	11
2.2.5	Technická vybavenost - IS	11
2.2.6	Technická vybavenost - komunikace.....	11
2.2.7	Zeleň	12
2.3	Zjištěné závady a nedostatky v MPZ	12
2.4	Záměry rozvoje MPZ.....	12
2.4.1	Pozitivní skutečnosti.....	12
2.4.2	Základní cíle rozvoje MPZ.....	13
3	Plánované akce na území MPZ Velké Meziříčí zařazené do programu – obnova kulturních památek	15
3.1	Zámek č.p. 1200, Zámecké schody, parc. č. 1051, k.ú. Velké Meziříčí	15
3.1.1	Předzámčí, parc. č. 1051 a 1056, k.ú. Velké Meziříčí.....	19
3.1.2	Táborská brána, parc. č. 1056, k.ú. Velké Meziříčí.....	22
3.1.3	Park u zámku, parc. č. 1049, 1056, 1050/1, 1050/7 a 1050/3, k.ú. Velké Meziříčí.....	24
3.2	Kostel sv. Mikuláše, Náměstí, parc. č. 1 a 2, k.ú. Velké Meziříčí	27
3.3	Špitální kostel sv. Kříže, Komenského, parc. č. 215, k.ú. Velké Meziříčí.....	29
3.3.1	Kříž u špitálního kostela sv. Kříže, Komenského, parc. č. 2814, k.ú. Velké Meziříčí	29
3.3.2	Bývalý špitál, dům č.p. 123, Komenského, parc. č. 214, k.ú. Velké Meziříčí	32
3.4	Synagoga č.p. 1146, Novosady, parc. č. 154, k.ú. Velké Meziříčí	34
3.5	Nová synagoga č.p. 97, Novosady, parc. č. 157, k.ú. Velké Meziříčí	37
3.6	Radnice č.p. 29, Radnická, parc. č. 272, k.ú. Velké Meziříčí.....	39
3.7	Měšťanský dům č.p. 77, Náměstí, parc. č. 72, k.ú. Velké Meziříčí	41
3.8	Měšťanský dům č.p. 78, Náměstí, parc. č. 69, k.ú. Velké Meziříčí	43
3.9	Měšťanský dům č.p. 79, Náměstí, parc. č. 68, k.ú. Velké Meziříčí	45
3.10	Měšťanský dům č.p. 80, Náměstí, parc. č. 66, k.ú. Velké Meziříčí	47
3.11	Měšťanský dům č.p. 82, Náměstí, parc. č. 48, k.ú. Velké Meziříčí	49
3.12	Měšťanský dům č.p. 84, Náměstí, parc. č. 46/1, k.ú. Velké Meziříčí	51
3.13	Měšťanský dům č.p. 86, Náměstí, parc. č. 9 k.ú. Velké Meziříčí	53
3.14	Měšťanský dům č.p. 87, Náměstí, parc. č. 8/1, k.ú. Velké Meziříčí	55
3.15	Luteránské gymnázium, dům č.p. 11, Náměstí, parc. č. 245/1, k.ú. Velké Meziříčí	57
3.16	Měšťanský dům č.p. 15, Náměstí, parc. č. 251, k.ú. Velké Meziříčí	60
3.17	Fara č.p. 16, Náměstí, parc. č. 253, k.ú. Velké Meziříčí.....	62
3.18	Městský dům č.p. 17, Náměstí, parc. č. 255, k.ú. Velké Meziříčí	64
3.19	Městský dům č.p. 19, Náměstí, parc. č. 258/1, k.ú. Velké Meziříčí	66
3.20	Měšťanský dům č.p. 20, Náměstí, parc. č. 259, k.ú. Velké Meziříčí	68
3.21	Měšťanský dům č.p. 24, Náměstí, parc. č. 264, k.ú. Velké Meziříčí	70
3.22	Městský dům č.p. 25, Náměstí, parc. č. 265, k.ú. Velké Meziříčí	72
3.23	Městský dům č.p. 118, Komenského, parc. č. 204, k.ú. Velké Meziříčí.....	74
3.24	Měšťanský dům č.p. 119, Komenského, parc. č. 206, k.ú. Velké Meziříčí.....	76
3.25	Městský dům č.p. 120, Komenského, parc. č. 208/1, k.ú. Velké Meziříčí.....	78
3.26	Městský dům č.p. 9, Komenského, parc. č. 242, k.ú. Velké Meziříčí.....	80
3.27	Městský dům č.p. 8, Komenského, parc. č. 240, k.ú. Velké Meziříčí.....	82
3.28	Městský dům č.p. 7, Komenského, parc. č. 239, k.ú. Velké Meziříčí.....	84
3.29	Městský dům č.p. 6, Komenského, parc. č. 237, k.ú. Velké Meziříčí.....	86

3.30	Městský dům se sklepem - dům č.p. 46 a 635, Radnická, parc. č. 770, 772, 775 a 773, k.ú. Velké Meziříčí.....	88
3.31	Měšťanský dům č.p. 357, Hornoměstská, parc. č. 333, k.ú. Velké Meziříčí.....	90
3.32	Židovský dům č.p. 1187, U Vody, parc. č. 111, k.ú. Velké Meziříčí	92
3.33	Židovský dům č.p. 1195, U Vody, parc. č. 98, k.ú. Velké Meziříčí	94
3.34	Židovský dům č.p. 1196, U Vody, parc. č. 97, k.ú. Velké Meziříčí	96
3.35	Židovský dům č.p. 100, Novosady, parc. č. 160, k.ú. Velké Meziříčí	98
3.36	Židovský dům č.p. 1191, Novosady, parc. č. 102/1, k.ú. Velké Meziříčí	100
3.37	Městský dům č.p. 60, Podhradí, parc. č. 817, k.ú. Velké Meziříčí	102
3.38	Městské opevnění – Dolní brána, bašta a hradby, parc. č. 219, k.ú. Velké Meziříčí	104
3.39	Kašna se sochou sv. Floriána, Náměstí, parc. č. 2818/1, k.ú. Velké Meziříčí	106
3.40	Sloup se sochou P. Marie, Hornoměstská, parc. č. 2850/13, k.ú. Velké Meziříčí	108
3.41	Sloup se sochou sv. Jana Nepomuckého, Náměstí, parc. č. 2818/1, k.ú. Velké Meziříčí	108
3.42	Socha sv. Jana Nepomuckého, Hornoměstská, parc. č. 2850/13, k.ú. Velké Meziříčí.....	108
3.43	Socha sv. Václava, Hornoměstská, parc. č. 2851/7, k.ú. Velké Meziříčí.....	108
4	Plánované akce mimo území MPZ Velké Meziříčí nezařazené do programu – obnova kulturních památek tvořících významnou součást vnějšího obrazu MPZ.....	112
4.1	Kostel Nejsvětější Trojice, parc. č. 1382, k.ú. Velké Meziříčí	112
4.1.1	Hřbitov, Poklona P. Marie, součást ohradní zdi hřbitova na Moráni, parc. č. 1383, k.ú. Velké Meziříčí	114
4.2	Židovský hřbitov, parc. č. 1553, k.ú. Velké Meziříčí	116
4.3	Sýpka, č.p. 1234, parc. č. 975, k.ú. Velké Meziříčí	118
5	Plánované akce na území MPZ Velké Meziříčí - nemovitosti, které nejsou kulturní památkou	120
5.1	Úprava náměstí a komunikací v MPZ.....	120
5.2	Úprava fasád hlavních průčelí domů v historické části města.....	121
5.3	Koncepční a soustavná péče o zeleň.....	121
6	Časový horizont programu regenerace	122
7	Rekapitulace finančních nákladů.....	123

1 Úvod

1.1 Základní údaje

Vyhláškou bývalého Jihomoravského Krajského národního výboru v Brně, ze dne 20. listopadu 1990, bylo prohlášeno území historického jádra města Velkého Meziříčí za Městskou památkovou zónu (dále jen „MPZ“). Na základě Usnesení vlády ČR č. 209 ze dne 25. března 1992, přistoupilo město Velké Meziříčí ke zpracování Programu regenerace MPZ. Program regenerace MPZ Města Velkého Meziříčí (dále jen „Program“) byl v prosinci 1993 Zastupitelstvem města Velkého Meziříčí schválen, v listopadu 1997 aktualizován, v říjnu 2006 doplněn a v únoru 2008 obnoven. Vzhledem ke skutečnosti, že časový horizont, ke kterému byl Program zpracován, je do roku 2015, byly v průběhu roku 2014 zahájeny práce na vyhotovení jeho nové verze. Tato nová verze Programu vychází z původního zpracování a zároveň zohledňuje nové skutečnosti (objekty nově prohlášené kulturní památkou, aktualizace akcí obnovy s ohledem na již realizované práce, měnící se stavebně technický stav objektů, změny cen ve stavebnictví, atd.).

Nová verze Programu byla zastupitelstvem města schválena dne: 3. 11. 2015
(usnesení zastupitelstva města Velkého Meziříčí číslo 189/10/ZM/2015/Veřejný).

1.2 Součástí programu

Nedílnou součástí Programu jsou níže uvedené dokumenty, které jsou společně s tímto materiálem nezbytným předpokladem koncepčního přístupu k regeneraci MPZ:

- Dokumentace MPZ Velkého Meziříčí, autor: KSPPOP Brno, 1985
- ÚZEMNÍ PLÁN MĚSTA VELKÉ MEZIŘÍČÍ, autor: Urbanistické středisko Jihlava, spol. s r.o., Jihlava 11, Ing. arch. Jiří Hašek, 2006
- ZMĚNA Č. 1 ÚZEMNÍHO PLÁNU VELKÉ MEZIŘÍČÍ, autor: Urbanistické středisko Jihlava, spol. s r.o., Jihlava 11, Ing. arch. Jiří Hašek, účinnost od 2. 10. 2014
- Urbanistická studie centra města, autor: Ing. arch. Pavel Šimeček
- VELKÉ MEZIŘÍČÍ – SHP historického jádra města, vypracoval: SÚRPMO Praha, 1985
- Ideový návrh a architektonické řešení prostorů náměstí a přilehlých ulic, nezastavěných ploch a proluk v památkové zóně města Velkého Meziříčí, autor: MgA. Přemysl Kokeš, ai5 s.r.o., Máchova 58, Lanškroun, 2005

2 Charakteristika města, záměry jeho rozvoje

Současné území města Velké Meziříčí tvoří osm katastrálních území: Velké Meziříčí, Mostiště u Velkého Meziříčí, Olší nad Oslavou, Dolní Radslavice, Lhotky u Velkého Meziříčí, Kúsky, Hrbov u Velkého Meziříčí a Svařenov (velikost území je 4067,3 ha). Z hlediska geografického patří toto území do regionu Českomoravské vrchoviny, podle administrativního členění do kraje Vysočina, ORP Velké Meziříčí. Území města Velké Meziříčí je z hlediska intenzity lidských činností možno rozdělit na dvě zóny: samotné město je možné klasifikovat jako území většího urbanizačního tlaku (100 obyvatel/km²), okolní městské části patří do tzv. „venkovského prostoru“. Podle počtu obyvatel (k 1. 1. 2015 11 641 obyvatel) patří město Velké Meziříčí mezi malá města (přes 10.300 obyvatel žije ve městě a méně než 1.400 obyvatel v ostatních městských částech).

Vzhledem k poměrně velkému počtu kulturních památek i dochované urbanistické struktuře byla historická část města Velké Meziříčí vyhlášena JmKNV dne 20. 11. 1990 za Městskou památkovou zónu (viz Vyhláška o prohlášení území historických jader měst za památkové zóny). Regenerace MPZ je postupně realizována dle zpracovaného Programu.

2.1 Vývoj obce, urbanistické a památkové hodnoty

Velké Meziříčí sevřené soutokem řeky Oslavy a Balinky, na trase prastaré Haberské cesty z Prahy do Brna, mělo od pradávna optimální podmínky rozvoje. Připomíná se již v raně feudálním období k roku 1236. Někdy ve 2. polovině 13. století byl nad raně feudálním sídlem založen pevný hrad, objevující se v pramenech nepřímo k roku 1281. V další fázi následovala lokační přeměna Velkého Meziříčí na gotické město.

Půdorysná struktura jádra, ovlivněná charakterem území nad soutokem a nepochybně i trasou starší cesty a podél ní rozvinutým tržištěm je značně pravidelná, včetně konfigurace domovních parcel. Gotické město v hradbách nezabralo celou šíři území před soutokem, ale pouze jeho část, ohraničenou na severovýchodě strouhou, protékající po délce jádra z Oslavy do Balinky. Rovnoběžně s podélnou osou města, mezi strouhou a řekou se vytvořilo ulicovité předměstí, pozdější židovská ulice (dnešní Novosady).

Městem bylo Velké Meziříčí již ve druhé polovině 14. století, kdy k lokaci došlo nebylo zatím zjištěno. Kolem jádra se vyvinula četná předměstí. Kromě hradu představuje nejstarší architektonické doklady existence města farní kostel, vývojově nadmíru složitá stavba. Zazděný lomený portál lodi je raně gotický a prokazuje existenci kostela někdy ve třetí čtvrtině 13. století. Starší chrámová budova byla pak někdy k polovině 14. století význačně přestavěna a rozšířena. Vyrostl nynější presbytář a obdélná loď, k níž byla záhy připojena i masivní západní věž, hlavní dominanta historického jádra. Ještě ve 14. století přibyla velká

jižní kaple s pětibokým závěrem. Toto velkorysé církevní podnikání bylo myslitelné rozhodně až v rámci města.

Velké Meziříčí vyniká množstvím pozoruhodných měšťanských historických domů, jejichž vývojové organismy zůstaly podnes neznámy. Nemůžeme se proto vyjádřit o stáří kamenné zástavby města. Je gotická, s pozoruhodnými průjezdovými dispozicemi a četnými dochovanými lomenými portály.

Do 15. století se zařazuje i opevnění města kamennými hradbami. Významnou postavou tohoto období byl zemský hejtman moravský Jan z Meziříčí (zemřel v roce 1515). Architektonický i stavební rozvoj města pokračoval i ve slohovém období renesančním, kdy se dostalo v roce 1528 pod vládu Pernštejnů. Mělo to takřka bezprostřední vliv na stupňování intenzity architektonického podnikání. Byla rozšířena radnice a několik domů, vesměs později zničených nebo přestavěných. Podnětem pro stavební činnosti byl požár města v roce 1547. Dnes lze renesanci označit za nejrepresentativnější výtvarný výraz historického jádra.

Lze si představit, že na prahu třicetileté války se Velké Meziříčí řadilo k nejvýstavnějším městům českého státu. Převažovaly domy s atikami, ale vyskytovaly se i raně renesanční štíty. Hrad se přeměnil v zámek. Důsledky Bílé Hory se ve Velkém Meziříčí projevily především na předměstích, ale i ve stagnaci výstavby v centru města. Ani zhoubný požár města a zámku v roce 1723 nevyvolal intenzivnější vrcholně barokní architektonickou činnost. Tak tomu bylo i v době pozdější. Tato stavební stagnace má ovšem zásluhu na uchování gotické i renesanční podstaty města. Z období baroka resp. klasicismu zbývají ve městě mansardové střechy. V roce 1854 vyhořela židovská ulice.

V období od poslední třetiny 19. století až takřka do poloviny 20. století zanikla řada významných měšťanských domů, jiné byly porušeny zničením historických fasád, případně nástavbami druhého, zcela ojediněle i třetího patra. Architektonická podstata města však jako celek odolala. Převažuje v něm dosud historický ráz, náměstí patří k velmi působivým jevům našich vnitroměstských prostorů. V kontrastu s mohutnějšími budovami jádra stojí daleko drobnější, zčásti dochovaná, zástavba židovské ulice. Hrad – zámek výrazně dominuje historickému jádru.

Situace historické části Velkého Meziříčí umožňuje velkorysý rozvoj nové výstavby vně jádra po obou bocích, aniž by byly jeho panoramatické hodnoty výrazně narušeny. Historicko-urbanistický význam Velkého Meziříčí plně zdůvodňuje jeho zařazení mezi městské památkové zóny.

2.1.1 Seznam nemovitých kulturních památek, které se nacházejí v katastrálním území Velké Meziříčí

Číslo rejstříku	Památka	Umístění	Poznámka
22681 / 7-4550	kostel Nejsvětější Trojice -hřbitov -poklona Panny Marie	Hřbitovní, Bezděkov	▲
32907 / 7-4593	kaple	Nad Gymnáziem	
19752 / 7-4591	kaple Sedmibolestné P. Marie	Vrchovecká	
26246 / 7-4585	kaple sv. Anny	Loupežník	
39694 / 7-4586	kaple sv. Anny	Pod Strání	
38085 / 7-4589	kaple sv. Cyrila a Metoděje, zv. Horní	Uhřínovská	
36978 / 7-4592	kaple Ukřižování	Ke Třem křížům	
15858 / 7-4590	kaplička	Františky Stránecké	
13805 / 7-4588	kaplička Bolestné P. Marie	Bezděkov	
35981 / 7-4587	kaplička sv. Antonína	Bezděkov	
20426 / 7-4584	židovský hřbitov	Bezděkov	▲
42238 / 7-4574	městské opevnění -Dolní brána -bašta -hradby	Komenského, U Bašty	
39873 / 7-4596	boží muka	Uhřínovská	
41381 / 7-4595	boží muka	Františkov	
29352 / 7-4598	kříž	Generála Jaroše	
18318 / 7-4579	socha sv. Jana Nepomuckého	Ostrůvek	
30819 / 7-4577	sloup se sochou sv. Jana Nepomuckého	Náměstí	
32414 / 7-4578	socha sv. Jana Nepomuckého	Hornoměstská	
44960 / 7-4580	socha sv. Josefa	Sokolovská	
19536 / 7-4581	socha sv. Václava	Hornoměstská	
31078 / 7-4576	sloup se sochou P. Marie	Hornoměstská	
33097 / 7-4600	smírčí kříž	K Novému nádraží	
30776 / 7-4599	smírčí kámen	rozbit, fragment v Muzeu	
31910 / 7-4582	kašna se sochou sv. Floriána	Náměstí	
100652	akvadukt - součást bývalého zámeckého vodovodu	údolí Rakůvky	
20413 / 7-4569	městský dům č.p. 6	Komenského	
16869 / 7-4567	městský dům č.p. 7	Komenského	
18449 / 7-4566	městský dům č.p. 8	Komenského	
102571	městský dům č.p. 9	Komenského	
46311 / 7-4559	Luteránské gymnasium č.p. 11	Náměstí	
101297	měšťanský dům č.p. 15	Náměstí	
28853 / 7-4560	fara	Náměstí	
36740 / 7-4561	městský dům č.p. 17	Náměstí	
16422 / 7-4562	městský dům č.p. 19	Náměstí	

32454 / 7-4563	měšťanský dům č.p. 20	Náměstí	
29256 / 7-8876	měšťanský dům U anděla č.p. 24	Náměstí	
31849 / 7-4564	městský dům č.p. 25	Náměstí	
32261 / 7-4552	radnice	Radnická	
29255 / 7-8872	městský dům se sklepem č.p. 46 -dům č.p. 635	Radnická	
104340	městský dům č.p. 60	Podhradí	
16855 / 7-4553	činžovní dům č.p. 77	Náměstí	
101326	měšťanský dům č.p. 78	Náměstí	
28610 / 7-4554	měšťanský dům č.p. 79	Náměstí	
19905 / 7-4555	měšťanský dům č.p. 80	Náměstí	
50098 / 7-8862	měšťanský dům č.p. 82	Náměstí	
23998 / 7-4556	městský dům č.p. 84	Náměstí	
22274 / 7-4557	měšťanský dům č.p. 86	Náměstí	
19842 / 7-4558	měšťanský dům č.p. 87	Náměstí	
37548 / 7-8838	synagoga nová	Novosady	
41563 / 7-8846	židovský dům č.p. 100	Novosady	
23024 / 7-4547	kostel sv. Mikuláše	Náměstí	
22116 / 7-4565	městský dům č.p. 118	Komenského	
49549 / 7-8835	měšťanský dům č.p. 119	Komenského	
37233 / 7-4568	městský dům č.p. 120	Komenského	
45297 / 7-4549	špitál s kostelem sv. Kříže -bývalý špitál -kříž	Komenského	
33644 / 7-4571	měšťanský dům č.p. 357	Hornoměstská	
36888 / 7-4551	synagoga	Novosady	
49589 / 7-8834	židovský dům č.p. 1187	U Vody	
44363 / 7-8854	židovský dům č.p. 1191	Novosady	
49385 / 7-8836	židovský dům č.p. 1195	U Vody	
44362 / 7-8837	židovský dům č.p. 1196	U Vody	
18288 / 7-4543	zámek -předzámčí -táborská brána -park u zámku	Zámecké schody	
95022 / 7-4572	sýpka	Ke Třem křížům	▲

■ – nemovitá kulturní památka v MPZ Velké Meziříčí

■ – nemovitá kulturní památka mimo MPZ Velké Meziříčí

▲ – nemovitá kulturní památka mimo MPZ tvořící významnou součást vnějšího obrazu historického města

2.1.2 Historické jádro města Velké Meziříčí

Středem historického jádra je náměstí se širokými chodníky podél domů, parkovištěm, komunikací a prostorem pro kulturní akce a stánkový prodej. Ze staveb se na náměstí nejvýrazněji pohledově uplatňují farní kostel sv. Mikuláše s vysokou věží, radnice a několik

domů s cennými fasádami. Klidovou zónu uprostřed náměstí tvoří skupinová zeleň kolem sochy sv. Jana Nepomuckého na vysokém kamenném podstavci. Na náměstí navazují další součásti historického jádra města a to ulice Radnická a Hornoměstská, ulice Komenského, ulice Kostelní a Vrchovecká.

Hlavními dominantami centrálního náměstí jsou na východní straně kostel sv. Mikuláše a ze západu radnice. Z podélné osy vybíhají ulice Komenského, směrem k Dolní bráně, a Radnická, která končívala Horní branou. Na spojnici obou bran vedla stará komunikace, při níž vzniklo tržiště, pozdější náměstí. Nejstarší a zároveň nejvýstavnější domy zámožných majitelů vznikaly právě na náměstí a v těchto dvou ulicích. Starobylost domů připomíná jednak jejich celkový vzhled (hmotové řešení, výtvarné řešení fasád, ...), ale také ostatní znaky jako úzký půdorys jednotlivých parcel, dochované typické architektonické prvky různých dob a stavebních slohů, dispozice, jednotlivě i ostění oken, portály, sloupy, atd.

V historickém jádru má většina střech tvar sedlový, méně valbový, několik domů včetně radnice má střechu mansardovou. Na mnoha domech je pod plechovou krytinou dochován dřevěný šindel. Z ostatních druhů střešních krytin se ve městě nejčastěji vyskytují pálená taška (klasická dvoudrážková i bobrovka), eternitové šablony a cementová taška.

Významnými prvky v interiéru sídla jsou mariánský sloup na Hornoměstské ulici, sochy sv. Jana Nepomuckého (na Náměstí, Hornoměstské ulici a na Ostrůvku), socha sv. Josefa na Sokolovské ulici, socha sv. Václava na Hornoměstské ulici, kašna se sochou sv. Floriána na Náměstí, dále kaple, kapličky, poklony, boží muka, kříže a smírčí kameny rozmístěné po okrajích i centru města.

2.1.3 Hlavní historické a urbanisticko-architektonické hodnoty

K hlavním historickým a urbanisticko-architektonickým hodnotám města Velké Meziříčí patří nepochybně tvar sídla (podmíněný polohou v údolí na soutoku řek), historická urbanistická struktura jádra sídla (půdorysná struktura, parcelace, půdorysná a hmotová skladba zástavby, dominanty, kompoziční vztahy prostorů), panorama historického jádra města v blízkých i dálkových pohledech a nemovité kulturní památky.

2.2 Celkový stavební stav, vybavenost, zeleň

Centrum města má dosud převažující historický ráz. Situace historické části Velkého Meziříčí umožňuje rozvoj nové výstavby vně jádra po obou bocích, aniž by byly jeho panoramatické hodnoty zásadně narušeny. Zástavba v jádru je vytvářena převážně dvoupodlažními domy, střechy těchto domů jsou až na několik výjimek orientovány okapem a hřebenem rovnoběžně s osou ulice. Úroveň střešních říms a hřebenů střech je přibližně ve stejné výškové úrovni. V přízemí domů jsou obchody, bary, kavárny, služby, apod. V prostorách vyšších nadzemních podlaží jsou situovány byty nebo kanceláře. Rušivými prvky jsou zde kovové rámy výkladců,

nevhodné členění a materiálové provedení oken u některých objektů, brizolitová omítka, venkovní novodobé obklady, nepřiměřená barevnost některých fasád, neestetické přístavky ve dvorních traktech, špatný technický stav některých domů, apod. Celkovou, případně částečnou rekonstrukcí prošly od roku 1993 mnohé objekty v této lokalitě, stále je však velký podíl nemovitostí (mezi nimi i objekty z historického i architektonického hlediska velmi cenné), které na žádoucí rekonstrukci či opravu čekají. Udržovací práce a opravy různého rozsahu pak vyžadují téměř všechny objekty v historickém jádru.

Na území historického jádra je soustředěna převážná část občanské vybavenosti města. Vývoj města v sevřeném údolí na soutoku Oslavy a Balinky předurčoval tendence soustřeďování občanské vybavenosti hlavně do prostoru náměstí a přilehlých ulic. Náměstí ve Velkém Meziříčí plní dnes několik funkcí. Podél domů jsou poměrně široké chodníky, které umožňují chodcům nerušený provoz. Také tím, že byla omezena automobilová doprava na Náměstí a v ulici Komenského (pro nákladní vozidla zákazem vjezdu, pro osobní zpoplatněním vjezdu), se zlepšila situace pro pěší. Díky těmto úpravám je také možné využít část parkoviště na náměstí pro kulturní akce nebo tržiště, což je naplnění další funkce náměstí.

Na náměstí se do současnosti zachovalo několik renesančních, barokních a secesních fasád, které mají velmi vysokou uměleckou úroveň. Nejnovější úpravy jsou motivovány snahou upoutat potencionální zákazníky obchodů, kaváren, vináren, apod. V ulici Komenského domy na tyto úpravy teprve čekají. Jako celek působí náměstí ve Velkém Meziříčí velmi příjemným dojmem. Větší působivosti jistě dosáhne po obnově dosud neopravených domů.

Druhou významnou částí MPZ je ulice Novosady. Bývalá židovská čtvrť si i přes některé demolice zachovala jisté kouzlo. Úzké uličky a kvalitní architektonické detaily domů (štukové fasády, kamenná ostění vstupů, kované dveře, atd.) stále připomínají původní charakter židovské čtvrti. Jako celek je dnes komunikačním prostorem spíše pro automobilovou dopravu než pro pěší. Jedním z důsledků této skutečnosti jsou některé nevhodné úpravy na fasádách, v podobě různých omyvatelných obkladů a omítek. Charakter ulice je dán už celkovým řešením dopravy ve městě. Většina osobní i nákladní dopravy ve směru od Brna na Jihlavu vede po ulici Novosady. Část dopravy sice přebírá dálnice, část obchvat, přesto doprava na kratší cíle ve směru východ západ a opačně, prochází zastavěnou částí města Velké Meziříčí a tudíž ulicí Novosady. Přesto, že dle dobových fotografií měla dříve ulice spíš charakter náměstí, návrat k tomuto charakteru a vytvoření klidové pěší zóny v současné době není reálný. Stále narůstající doprava negativně ovlivňuje vzhled této části MPZ a zhoršuje možnost klasického využití přízemí domů a ploch před nimi pro obchody a provozovny občerstvení (kavárny, cukrárny, apod.) a snižuje kvalitu bydlení ve vyšších patrech domů. V roce 2007 proběhla rekonstrukce ulice Novosady, jejímž výsledkem z hlediska památkové péče je alespoň částečné zkvalitnění prostředí rozšířením chodníků, sjednocením jejich povrchů (kamenná dlažba) a vysazením nové zeleně. Neúměrné dopravní zatížení ulice Novosady řeší ÚPD města, a to odklonem dopravy na druhou stranu řeky Balinky.

2.2.1 Školství

ZŠ na ulici Komenského má k dispozici stavebně hodnotný objekt. V domech na náměstí probíhají aktivity na úseku školství, kultury a tělovýchovy, např. v Jupiter klubu, v Domě dětí a mládeže, atd.

2.2.2 Zdravotnictví

Lékárna situovaná na nároží ulic Radnické a Vrchovecké je významným příkladem funkcionalistické architektury, další lékárna i lékařská ordinace je na Náměstí v historické budově hotelu Horácko. V přízemí měšťanských domů na Náměstí jsou také dvě oční optiky.

2.2.3 Obchod a služby

Většina domů v historickém centru má v přízemní (někdy i v patře) obchodní prostory nebo provozovny služeb.

2.2.4 Ubytování

Ubytovací kapacity v hotelech Pod zámek, U bílého koníčka a Jelínkova vila (v těsné blízkosti MPZ) jsou dostačující. V případě zvýšené potřeby ubytovacích kapacit se na okraji města nachází další ubytovací zařízení (hotel Amerika a motel Jestřabec).

2.2.5 Technická vybavenost - IS

Pro zásobování pitnou vodou je vybudována vodovodní síť, zdrojem vody je nedaleká přehrada Mostiště. Kanalizace je vybudována rovněž, část kanalizace v historickém jádru je žádoucí rekonstruovat. V roce 2007 proběhla celková rekonstrukce kanalizace na ulici Novosady včetně domovních přípojek a zaústění dešťových svodů do kanalizace. V současné době plynofikováno cca 98% města.

2.2.6 Technická vybavenost - komunikace

Komunikačně leží Velké Meziříčí na dálnici D1 a je napojeno k silnici II/602 s Brnem a Jihlavou. Dalšími významnými komunikacemi jsou II/360 a I/37 z Třebíče na Žďár nad Sázavou. Ostatní komunikace jsou pouze místního významu. V roce 2006 byla dokončena 3. etapa obchvatu města ve směru Brno – Třebíč. Na území města jsou v současné době dvě křižovatky se světelným značením. V roce 2014 byl dokončen nový kruhový objezd pod ulicí Karlov a další kruhový objezd v Čechových sadech. Místní i krajské komunikace jsou postupně opravovány včetně chodníků.

2.2.7 Zeleň

Otázkám zeleně je v historickém jádru nutno věnovat značnou pozornost, protože jde nejen o biologický a hygienický, ale i kompoziční prvek. Na Náměstí je to skupinová zeď (lípy), při soutoku řek Oslavy a Balinky menší park dotvářející prostředí hradeb a bašty, na historické jádro navazuje na severu zeď zámeckého parku, v jižní části pak Čechovy sady a podél vodoteče pobřežní zeď.

2.3 Zjištěné závady a nedostatky v MPZ

Z technických závad jsou to hlavně komunikační závady – dopravně velmi zatížená ulice Novosady, velký počet parkovacích míst na Náměstí a zároveň jejich celkový nedostatek v rámci centra města. Mezi architektonické závady lze zahrnout novodobé ocelové výklady obchodů, ocelohliníkové nebo plastové rámy oken a dveří. Mezi rušivé prvky patří také okna netradičních rozměrů a členění (např. dělená na tři svislé díly), brizolitové omítky, keramické obklady soklů, kompozičně neuspořádané výplně otvorů na fasádách, nevhodné reklamy a označení provozoven, výrazná barevnost některých fasád, apod. Dalším rušivým prvkem z estetického hlediska jsou výplně zábradlí, plechová dvířka od uzávěrů vody, plynu a elektrických zařízení, dále jsou to konzoly pro přípojky rozvodu NN, telefonní kabely apod. Mezi urbanistické závady patří novodobé a nevzhledné dvorní přístavky (hlavně při nábřežích Oslavy a Balinky) a hmotově naddimenzované novodobé přístavby historických domů.

Téměř všechny historické objekty mají nějaké nedostatky, případně závady, které se dají shrnout do následujících zobecňujících bodů:

- vlhké zdivo, porušená nebo chybějící hydroizolace
- zatékání do objektů v důsledku dožívající nebo špatně provedené krytiny, nefunkčních okapů a svodů, atd.
- oprýskaná omítka, praskliny v omítce, ve zdech apod.
- narušené komínové zdivo, atiky, protipožární zídky mezi střechami domů včetně omítek
- špatné oplechování říms, parapetů, špatný stav klempířských výrobků
- poškozené okenní rámy a křídla, poškozené dřevěné rámy a výplně dveří a vrat
- nedostatek finančních prostředků vlastníků objektů v MPZ (včetně města)

Současné barevné řešení fasád se oproti dřívější situaci zlepšilo, u několika objektů je však nepřiměřeně výrazný barevný odstín fasádního nátěru.

2.4 Záměry rozvoje MPZ

2.4.1 Pozitivní skutečnosti

- MPZ nepřestala plnit funkci centra města a spádových oblastí

- autobusová doprava přemístěna mimo náměstí i památkovou zónu, omezena automobilová doprava na náměstí – zaveden poplatek za vjezd
- je plynofikována celá MPZ (cca 98% celého města)
- technická infrastruktura (na území MPZ) je v poměrně dobrém technickém stavu
- základní funkce MPZ odpovídá budoucím záměrům, je zachována obytná funkce, jsou zakázány provozy zatěžující prostředí nepřiměřeným hlukem, exhalacemi, atd.
- parkové úpravy na starém hřbitově (rozšíření klidové zóny se zachováním historických hodnot)
- organizace dopravy (dokončena 3. etapa obchvatu města ve směru Brno – Třebíč)
- rekonstrukce ulice Novosady (rozšíření chodníků, sjednocení povrchů komunikací, zeleň, ...)

2.4.2 Základní cíle rozvoje MPZ

Základní předpoklady ke splnění cílů rozvoje:

- důsledně dodržovat schválený ÚP
- pokračování v plnění Programu
- ve smyslu programu zajišťovat potřebnou dokumentaci

V souladu s rozvojovými záměry celého města budou za základ rozvoje MPZ považovány následující cíle:

a) udržení centrální funkce MPZ v rámci celého města a celého regionu

- dosažení dohody o budoucím funkčním využití, resp. změně funkčního využití některých objektů
- organizace dopravy
- zvýšení ubytovací a stravovací kapacity MPZ
- využití MPZ pro konání společenských akcí městského i nadměstského významu

b) zvýšení turistické přitažlivosti

- pořádání kulturních akcí a slavností na Náměstí (meziříčská pout', řemeslné trhy, kulturní léto...)
- zkvalitnění oddechové zóny – omezení parkování na Náměstí, dokončení a realizace dokumentace celkové obnovy náměstí a přilehlých ulic (povrchy komunikací, mobiliář, zeleň, ...)
- rozšíření občerstvovacích možností v centru města (venkovní posezení před cukrárnami a restauracemi)
- úprava zanedbaných dvorních traktů a zahrad a jejich případné zpřístupnění veřejnosti – rozšíření oddechové zóny
- rozšíření a zkvalitnění služeb IC
- výstavba v prolukách po odstraněných domech
- úzká souvislost s bodem c

c) dosažení vysoké estetické kvality

- uplatněním legislativy na úseku památkové péče regulovat stavební aktivity na území MPZ
- důsledná péče o zeleň
- postupné odstraňování dříve provedených nevhodných stavebních zásahů na nemovitostech v MPZ
- architektonicky kvalitní dostavba v prolukách

3 Plánované akce na území MPZ Velké Meziříčí zařazené do programu – obnova kulturních památek

3.1 Zámek č.p. 1200, Zámecké schody, parc. č. 1051, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 18288/7-4543

Stručný popis památky:

Jedná se o dvoupatrový objekt se čtyřmi křídly kolem čtvercového nádvoří. Budova zámku je z větší části kryta mansardovými střechami, hmotového sjednocení je dosaženo společnou úrovní korunních říms.

Uprostřed západní strany (průčelí zámku) je rizalit ukončený trojúhelníkovým štítem. Hlavní vstupní portál (vzniká patrně po roce 1730 při rozsáhlé barokní přestavbě zámku) kombinovaný s balkonem je výrazným výtvarně architektonickým akcentem pláště stavby. Nosné prvky portálu (sloupy, pilastry, balkónová deska) jsou zhotoveny z durbachitu, ozdobné prvky (hlavice, poprsníky a vázy) z pískovce. Na výtvarné podobě fasád se odráží složitý historický vývoj zámku, nejvýrazněji tři základní etapy: pozdně goticko – renesanční, barokní, novogotická. Uprostřed zámku se nachází uzavřené pravoúhlé nádvoří. Východní křídlo je v přízemí prolomeno gotickou arkádou s výmalbou pocházející z roku 1591, fasáda nad arkádou je novogotická s arkýřovou věžičkou. Na severním křídle obíhá krytý ochoz – chodba na kamenných krakorcích. Nádvoří je dlážděno kamennou hodnotnou dlažbou, ke vstupům vedou kamenná schodiště, na nádvoří se též nachází kamenná studna. Všechna čtyři křídla zámku jsou podsklepená jen částečně a zvláštní souvislé pořadí sklepů se nachází pod úrovní vnitřního dvora na jeho západní straně, které představuje pozůstatek odbouraného vrcholně gotického křídla někdejšího hradu.

K nejhodnotnějším prvkům a konstrukcím interiéru patří gotické druhotně osazené portálky, barokní vřetenové schodiště a druhotně osazené renesanční šnekové schodiště, klenby gotické lomené i lomené s výsečemi, pozdější stlačené valené klenby, druhotně užití fragmenty gotických ostění, otisky šalování, starší střílnová okna, dochovaná barokní pec teplovzdušného vytápění, barokní a gotické klenby, goticko-renesanční pravoúhlý portálek druhotně osazený, bývalá zámecká kuchyň, barokní klenby, goticko-renesanční křížová klenbička s lomenými čely, téměř čtvercový sál v JZ rohu zámku s vedutou meziříčského zámku (zobrazuje zámek krátce po barokní přestavbě v důsledku požáru roku 1723), goticko-renesanční pravoúhlý portálek osazený druhotně ve vstupu z nádvoří síně východního křídla do zadního schodiště, v mikrosondách zachycené fragmenty renesanční freskové a ornamentální výzdoby, dřevěná dvojítá okna a jejich profilovaná kamenná ostění, vnitřní dveře, podlahy, atd.

Kulturně historický význam památky:

Zámek ve Velkém Meziříčí prošel složitým historickým vývojem. Původně románský hrad, patřící k nejstarším na Moravě, byl přestavěn ve 13. století, jak je dosud patrné v přízemních žebrově klenutých místnostech jižního křídla s unikátními středověkými freskami, dále ve století 14. a v době husitské, kdy zde páni z Kravař přistavěli pozoruhodné opevnění s několika věžemi a branami. Následovala přestavba pozdně gotická a renesanční, ukončená rokem 1578 za Aleny Meziříčské z Lomnice. Po velkém požáru města roku 1723 proběhla přeměna na barokní zámek, především přístavbou vestibulu u západní fasády. Vzhled předhradí byl výrazně změněn regotizací na konci 19. století, kdy byly věže a brány ukončeny zdobným cimbuřím, na které byly mezi válkami osazeny šindelové střechy. Jedná se o architektonicky mimořádně hodnotný objekt a dominantu města.

Současný stav památky s návrhem opatření:

V roce 1995 byl zámek vrácen původním majitelům, kteří část interiérů adaptovali na bytové prostory. V části zámku je Muzeum Velké Meziříčí. Od uvedeného roku proběhla celá řada oprav - oprava fasády severní strany zámku (2003), oprava fasády východní strany zámku a restaurování vstupního portálu (2006). V roce 2007 byla provedena oprava fasády západní strany zámku a obnova (restaurování) vnitřní výmalby ve dvou místnostech. V roce 2008 byla opravena kašna na velkém nádvoří. Střecha zámku byla obnovena na konci 90. let 20. století. V roce 2009 byla opravena fasáda na jižní straně zámku, včetně opravy kamenných sloupů na terase. V roce 2011 byla obnovena fasáda na nádvoří zámku. V roce 2015 bylo provedeno restaurování kamenné studny na vnitřním nádvoří zámku. Žádoucí je restaurování unikátní freskové výzdoby (arkáda, interiér). Nezbytné je provádění pravidelné údržby budovy (krytina, klempířské konstrukce, výplně otvorů, atd.).

Akce obnovy:

Obnova zámku, č.p. 1200 Zámecké schody, parc. č. 1051, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – restaurování freskové výzdoby a výmalby na arkádě nádvoří a v interiéru, oprava výplní, opravy v interiérech a exteriérech, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastníci a nájemce (Muzeum Velké Meziříčí)

investor: vlastníci

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 5 500

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 2 200

město: 550

potřeba podpory: 2 750

Výsledný efekt: zachování kulturně historických hodnot objektu, zlepšení vzhledu, zvýšení atraktivnosti pro cestovní ruch - dominanta města, sídlo muzea, místo konání kulturních akcí.

Poznámka:

Vlastníci kromě mimořádných výdajů na akce obnovy (rekonstrukce střechy, jednotlivé etapy opravy fasády, ...) investují do pravidelně prováděné běžné údržby cca 250 000,- Kč ročně.

Zámek ve Velkém Meziříčí

Vnitřní nádvoří zámku ve Velkém Meziříčí

Malířská výzdoba arkády na vnitřním nádvoří zámku ve Velkém Meziříčí

3.1.1 Předzámčí, parc. č. 1051 a 1056, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: součástí kulturní památky č.r.: 18288/7-4543

Stručný popis památky:

Předzámčí velkomeziříčského zámku vytváří prostorný přední dvůr na západní straně, jímž se prochází k hlavní zámecké budově. Jádrem předzámčí je silná gotická, v dispozici zalamovaná hradební zeď, složená z několika úseků. Ve vnějších rozích ji vyztužují dvě břitové věže. Na severním konci je zpevněna masivní okrouhlou věží, tzv. hladomornou, zatímco na jižním konci je zakončena hranolovou věžovou bránou s přilehlým obytným stavením. Severní část hradební zdi na dvorní straně provází přistavěné jednotraktové budovy, z nichž první je nižší, jednopatrová svírající kout s průčelím vnitřního zámku. Druhá, sousední budova, o dvou kolmo nabíhajících křídlech je pak vyšší, dvoupatrová. Dvě patra má i obytné stavení na jihu u brány. Vnější podoba předzámčí pochází z novodobých historizujících úprav.

Dominantou hlavního průčelí věžové vstupní brány je renesanční vjezdový portál, který provází nižší portálek pro pěší.

Kulturně historický význam památky:

Nedílná součást areálu zámku - architektonicky mimořádně hodnotného objektu a dominanty města. Hospodářské a správní budovy jsou většinou renesanční, opevnění z 15. století. Vzhled předzámčí byl výrazně změněn regotizací na konci 19. století, kdy byly věže a brány ukončeny zdobným cimbuřím, na které byly v letech 1910 - 1914 osazeny šindelové střechy. Dle sdělení majitelů byly před rokem 1945 budovy využívány v přízemí jako „kočárovna“, v patře jako byty a jejich zázemí.

Současný stav památky s návrhem opatření:

V roce 1995 byl zámek i s předzámčím vrácen původním majitelům, kteří část interiérů adaptovali na bytové prostory. Část interiérů využívá Muzeum Velké Meziříčí (kanceláře, depozitář, archiv) Od roku 2000 probíhala postupná obnova šindelových střech – výměna krytiny, opravy krovu a výměna klempířských konstrukcí, která byla dokončena v roce 2013. V roce 2014 byla zahájena oprava fasád předzámčí – byla provedena obnova jižní fasády vstupních věží zámku včetně restaurování renesančního portálu. V roce 2015 byla provedena obnova východní fasády vstupních věží zámku. Ve stejném roce byla obnovena fasáda „garáží“ na nádvoří zámku. Žádoucí je dokončení obnovy fasád předzámčí. Nezbytné je provádění pravidelné údržby šindelové krytiny, klempířských konstrukcí, výplní otvoru, atd.

Akce obnovy:

Obnova předzámčí, parc. č.1051 a 1056, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – dokončení obnovy fasády včetně výplní, opravy v interiérech, exteriérech, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastníci a nájemce (Muzeum Velké Meziříčí)

investor: vlastníci

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem:	5 000
----------------	-------

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník:	2 000
------------------	-------

město:	500
---------------	-----

potřeba podpory:	2 500
-------------------------	-------

Výsledný efekt: zachování kulturně historických hodnot objektu, zlepšení vzhledu, zvýšení atraktivnosti pro cestovní ruch – dominanta města, sídlo muzea, místo konání kulturních a společenských akcí, atd.

Poznámka:

Vlastníci kromě mimořádných výdajů na akce obnovy investují do pravidelně prováděné běžné údržby cca 50 000,- Kč ročně.

Vstupní věž zámku ve Velkém Meziříčí

Část předzámčí a velkého nádvoří zámku ve Velkém Meziříčí

3.1.2 Tábořská brána, parc. č. 1056, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: součástí kulturní památky č.r.: 18288/7-4543

Stručný popis památky:

Jedná se o půlválcovou baštu z lomového nepravidelného kamene, která je prolomena segmentovými otvory. Objekt je částečně ubourán, jeho koruna není dokončena.

Kulturně historický význam památky:

Nedílná součást areálu zámku - architektonicky mimořádně hodnotného objektu a dominanty města. Je dokladem gotického obranného systému (začátek 15. století).

Současný stav památky s návrhem opatření:

Současný stavebně technický stav památky se jeví jako poměrně dobrý (statika), výhledově je nutné provést opravu spárování a případné vysprávký zdiva.

Akce obnovy:

Obnova tábořské brány, parc. č. 1056, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina - odborná oprava spárování a vysprávký zdiva.

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastníci

investor: vlastníci

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 900

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 360

město: 90

potřeba podpory: 450

Výsledný efekt: zachování kulturně historických hodnot objektu, zlepšení vzhledu, zvýšení atraktivnosti pro cestovní ruch.

Poznámka: Obnova formou konzervace.

Táborská brána, areál zámku ve Velkém Meziříčí

Táborská brána, areál zámku ve Velkém Meziříčí

3.1.3 Park u zámku, parc. č. 1049, 1056, 1050/1, 1050/7 a 1050/3, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: součástí kulturní památky č.r.: 18288/7-4543

Stručný popis památky:

Soubor zámeckých budov je seskupen kolem dvou nádvoří. Malé obdélné nádvoří vlastního zámku je uzavřeno čtyřmi křídly. Další nádvoří, velký dvůr, obklopují na severu a západě hospodářská stavení s věžemi. Na severozápadě obíhá budovy zbytek bývalého hradního příkopu s mostem, za ním se pak ve svažitém terénu rozkládá velký park s přírodně krajinářskou kompozicí.

S největší pravděpodobností v období barokní přestavby zámku byla založena západně od předhradí (na tomto místě snad původně byla bažantnice) poměrně velká barokní kompozice zahrady, tvořená alejemi, soustředěnými kolem centrálního motivu fontány. Začátkem 19. století byla tato zahrada změněna v přírodní park, který byl také upravován na jižních plochách zrušeného opevnění a zejména v severním předpolí zámku, kde postupně přechází ve volný les. Poslední významnější změny v areálu parku byly realizovány kolem roku 1909.

V roce 1948 byl zámek včetně parku zestátněn a park byl zpřístupněn veřejnosti. O postupné výsadbě svědčí nepochybně starý sortiment parku. Středem parku vede vzrostlá alej pyramidální formy dubu letního, která ústí do volného lesa. V parku se střídají menší a větší palouky, účelně jsou rozložena slunná a stinná místa, je zpracováno vlnění terénu a další komponenty. Park o rozloze 23 ha je spojen kamenným mostem přes příkop se zámkem. Výsadbu parku tvoří řada velmi vzácných a ojedinělých dřevin, které mají také významnou dokumentární hodnotu.

Od roku 1948 do 1995 byl správcem parku MNV Velké Meziříčí. V této době získává park v podstatě svou dnešní podobu. Na východní straně je dotčen výstavbou dálnice a jejím mostem Vysočina. Kompozice parku je místy porušena nevhodným vybavením (např. tenisový dvorec). Cesty jsou pískované, oplocení řešeno částečně zdí, zbytek tyčevinou. V roce 1986 byl v areálu parku instalován krytý dřevěný most jako součást expozice muzea (původně se jednalo o dva mosty, které se nacházely v obci Krásněves). Na místě, kde park začíná mít charakter lesního porostu, je situována drobná kaplička s půdorysem ve tvaru trojlistu.

Kulturně historický význam památky:

Nedílná součást areálu zámku - architektonicky mimořádně hodnotného objektu a dominanty města. Zámecký park vytváří přirozenou rekreační a oddychovou zónu města a je hojně navštěvován. Vzrostlá zeleň nejen vytváří a zlepšuje podmínky městského klimatu, ale má i velmi vysoce pozitivní psychické a psychohygienické účinky. Protože se jedná o jedinou větší

souvislou plochu vzrostlé zeleně v blízkosti centra města, je význam parku pro Velké Meziříčí nesporně vysoký.

Současný stav památky s návrhem opatření:

Koncem minulého století bylo z parku postupně odstraněno nevhodné vybavení jako je dětské hřiště, taneční parket a přírodní divadlo. Plošně a podle charakteru zeleně lze parkový areál rozdělit na parkovou část, porostní část (charakter lesního porostu, případně lesoparku), příkop (plocha pod zámekem s několika málo dřevinami) a uzavřená zahrada (pozemek před jižním zámeckým křídlem pro veřejnost uzavřený).

V současné době je část dřevin rostoucích v parku ve špatném zdravotním stavu (proschlé kosterní větve, napadení hnilobou, atd.). V roce 2001 byl vypracován projekt „*Návrh pěstebních (záchovných) a těžebních opatření v areálu zámeckého parku ve Velkém Meziříčí*“. Postupně dochází k pěstebním opatřením a celkové regeneraci parku.

Akce obnovy:

Obnova parku, parc. č. 1056, 1049, 1050/1, 1050/7, 1050/3, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastníci, veřejnost

investor: vlastníci

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 1 000

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 400

město: 100

potřeba podpory: 500

Výsledný efekt: zachování kulturně historických hodnot, zlepšení vzhledu, zajištění bezpečnosti, zvýšení atraktivnosti pro cestovní ruch – místo konání kulturních a společenských akcí

Poznámka:

Význam zámeckého parku nespočívá jenom v tom, že je nedílnou součástí zámku a vytváří charakteristické prostředí této dominanty města, ale je také nesporně velkým přínosem pro

životní prostředí města. Zámecký park je velkoplošnou relaxační zelenou zónou, navíc s výborným umístěním nedaleko centra.

Je nutno ocenit vstřícný postoj ze strany současných vlastníků v tom, že park je nadále veřejnosti přístupný a to i přesto, že tato skutečnost pro ně znamená zvýšené náklady na údržbu parku (škody napáchané bezohlednými návštěvníky, apod.)

Vlastníci investují do pravidelně prováděné běžné údržby cca 200.00,- Kč ročně.

Zámecká zahrada, areál zámku ve Velkém Meziříčí

3.2 Kostel sv. Mikuláše, Náměstí, parc. č. 1 a 2, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 23024/7-4547

Stručný popis památky:

Jedná se o monumentální stavbu nepravidelného půdorysu, s polygonálním závěrem kněžiště, a 64 m vysokou věží. Vstupní portál věže je novodobý, z tmavé žuly a s reliéfní výzdobou. Na severní straně je zazděný raně gotický portál, na jižní straně lodi je portál z přelomu 14. a 15. století. Okna lodi mají lomené záklenky, opěrné pilíře stavby jsou odstupněné. Interiér hlavní lodi je zaklenutý síťovými klenbami, jižní loď oddělují arkády, její klenby jsou křížové. Na severní straně je plochostropá barokní kaple a sakristie s křížovou (patrně renesanční) klenbou. Stavba ze 13. století byla rozšířena a prodloužena v průběhu 14. století, poté přistavěna jižní loď, celek chrámu zaklenut někdy po roce 1500 zároveň s vystavěním kruchty. V roce 1679 došlo k celkové opravě kostela.

Kulturně historický význam památky:

Výrazná gotická stavba s pozdějšími přestavbami a úpravami, dominanta náměstí a města.

Současný stav památky s návrhem opatření:

Kostel sv. Mikuláše je udržovaný a s výjimkou části venkovních omítek a krovu je v poměrně dobrém stavebně technickém stavu. Fasádu lze z hlediska památkové péče opravit dvojím způsobem (I. pouze lokální vysprávkování venkovních omítek a nový nátěr při ponechání stávajícího vzhledu novějších omítek a ponechání novodobého betonového soklu; II. komplexní obnova zahrnující provedení restaurátorského průzkumu, korekci stávajících omítek, atd.). Pro obnovu fasády věže v roce 2007 byla zvolena finančně a technicky méně náročná varianta. Při kontrole krovu v roce 2007 bylo zjištěno, že některé prvky této konstrukce jsou poškozeny. V roce 2015 bylo provedeno restaurování spodní části nosných sloupů v interiéru kostela.

Akce obnovy: Obnova kostela sv. Mikuláše, Náměstí, parc. č. 1 a 2, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava fasády, krovu, interiéru, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: církev – Římskokatolická farnost Velké Meziříčí

uživatel: vlastník

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 3 200

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 1 280

město: 320

potřeba podpory: 1 600

Výsledný efekt: zachování kulturně historických hodnot objektu, zlepšení vzhledu - dominanta náměstí, města a okolí, místo konání církevních i kulturních akcí.

Pohled z náměstí na věž kostela sv. Mikuláše ve Velkém Meziříčí

3.3 Špitální kostel sv. Kříže, Komenského, parc. č. 215, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 45297/7-4549

Stručný popis památky:

Stavební soubor kostela sv. Kříže a městského špitálu je situován při jihovýchodním okraji historického jádra města u Dolní brány v řadové uliční zástavbě. Budova špitálu přiléhá ke kostelu ze západu. Kostel je jednolodní, donedávna s hlavním vstupem z ulice, zastřešen sedlovou střechou, nad závěrem valbovou, ve vrcholu s polygonálním sanktusníkem. Gotický špitální kostel byl vybudován v obvyklém místě při výjezdu z města jako prosté jednolodí bez věže, pouze se sanktusníkem. Stavební vývoj tohoto objektu je podrobně uveden v SHP (převážně gotické zdivo bylo v roce 1992 zcela zbaveno omítek, což umožnilo důkladný průzkum). Zdivo je ryze lomové až po korunní římsu, která od úrovně asi 50 cm nad záklenky okenních špalet byla dodatečně nadezděna ze smíšeného materiálu, v němž byly nalezeny přitesané kameny i druhotně použité fragmenty gotického ostění.

Na severní straně kostelní lodi je nový vstup. Kostelní loď je zaklenuta dvěma poli renesanční křížové klenby bez pasů, prostor presbytáře za triumfálním obloukem je zaklenut šestidílnou renesanční klenbou bez žeber. Prostor lodi v jednotlivých klenebních polích osvětluje vždy jedno osově symetrické okno v klasicistní nálevkovité špaletě s téměř půlkruhovým záklenkem. Ze západního čela lodi v úrovni patra sousední špitální budovy vystupuje v půdorysu zvlněná malá kruchta. Pod ní byla při posledních stavebních úpravách znovu proražena dříve zazděná spojovací chodba mezi kostelem a špitálem. V mladším období byly do prostoru lodi i presbytáře postupně umísťovány náhrobníky. Krov v prostoru lodi je novodobý, krov nad presbytářem je dosud klasicistní.

3.3.1 Kříž u špitálního kostela sv. Kříže, Komenského, parc. č. 2814, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: součástí kulturní památky č.r.: 45297/7-4549

Stručný popis památky:

Litinový kříž byl zhotoven roku 1892 z blanenské litiny namísto staršího dřevěného kříže, který stával u vchodu do kostela sv. Kříže. Je kvalitním dokladem blanenské slévárenské tradice a zároveň nedílnou součástí areálu špitálního kostela sv. Kříže. Do roku 2005 byl kříž ve stavu značného narušení (v torzální podobě – pouze horní část, sokl a kamenný podstavec chyběly), který znemožňoval, aby památka působila na místě svého původního určení. V roce 2005 byl kříž restaurován, chybějící části byly rekonstruovány dle dochovaných fotografií. Po obnově byl umístěn zpět ke kostelu sv. Kříže. Původní místo však vzhledem ke stavebním

úpravám v poslední čtvrtině minulého století (součástí těchto stavebních úprav bylo mimo jiné i zazdění původního vchodu z ulice Komenského) a z dalších důvodů (velmi úzký chodník, východ z hostince na protější straně komunikace) nebylo vhodné. Kříž byl umístěn na chodník při vnější stěně kostela sv. Kříže, mezi opěráky presbytáře, kde je lépe viditelný a chráněný.

Kulturně historický význam památek:

Nedílná součást areálu špitálu - objekt má historickou a urbanistickou hodnotu jako charakteristický prvek středověkého vybavení města. Je využíván nejen k církevním účelům, ale i pro pořádání různých kulturních akcí - přednášek, koncertů, výstav, atd.

Současný stav památky s návrhem opatření:

Postupné opravy střechy, fasády a interiérů kostela byly provedeny do roku 2006. V současné době jsou oba objekty v poměrně dobrém stavu. Je nutná pravidelná údržba, bylo by vhodné vyměnit betonovou střešní krytinu na kostele, která se k charakteru kulturní památky příliš nehodí.

Akce obnovy:

Obnova špitálního kostela sv. Kříže, Komenského, parc. č. 215, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava střechy, další opravy dle potřeby.

Vlastnické vztahy

vlastník: církev – Římskokatolická farnost Velké Meziříčí

uživatel: vlastník

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 1 100

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 440

město: 110

potřeba podpory: 550

Výsledný efekt: zachování kulturně historických hodnot objektu, zlepšení jeho vzhledu.

Špitální kostel sv. Kříže, Komenského, Velké Meziříčí

3.3.2 Bývalý špitál, dům č.p. 123, Komenského, parc. č. 214, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: součástí kulturní památky č.r.: 45297/7-4549

Stručný popis památky:

Patrová budova se sedlovou střechou a s ležatě obdélníkovým průčelím obráceným do ulice. Profilovaná korunní římsa obíhá ve stejné výšce jako u kostela, který k budově přiléhá z pravé strany. Fasáda špitálu (pozdně klasicistní) je po rekonstrukci. Interiéry také nesou stopy klasicistní přestavby. Prostory přízemí i patra jsou po novodobé přestavbě domu plochostropé, s výjimkou několika místností, kde zůstala zachována klasicistní valená klenba s pětibokými výsečemi. Vstup je lemován strohým žulovým portálem.

Kulturně historický význam památky:

Nedílná součást areálu špitálu, význam především urbanistický. V objektu jsou byty, část přízemí slouží jako zázemí kostela sv. Kříže.

Současný stav památky s návrhem opatření:

Postupné opravy střechy, čelní fasády, interiérů, byly provedeny do roku 2006. V současné době je objekt v poměrně dobrém stavebně technickém stavu. Je nutné opravit dvorní fasádu, žádoucí jsou opravy v interiérech, uliční fasáda je poškozená v soklové části vlivem vlhkosti.

Akce obnovy:

Obnova domu č.p. 123 Komenského, parc. č. 214, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava fasády, interiérů, další opravy dle potřeby.

Vlastnické vztahy

vlastník: obec – Město Velké Meziříčí

uživatel: vlastník, nájemci

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 600

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 300

město:

potřeba podpory: 300

Výsledný efekt: zachování kulturně historických hodnot objektu, zlepšení jeho vzhledu

Bývalý špitál, dům č.p. 123, Komenského, Velké Meziříčí

3.4 Synagoga č.p. 1146, Novosady, parc. č. 154, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 36888/7-4551

Stručný popis památky:

Stará synagoga je samostatně stojící, zvnějšku nenápadná budova obdélného půdorysu s valbovou střechou. V souvislé řadové zástavbě domů židovské čtvrti stojí synagoga mimo uliční čáru, v zákoutí domů, osamoceně a mírně nakoso, aby vyhověla požadavku orientace svatostánku k východu. Na severní straně je synagoga spojena s obytným domem dvěma prampouchy. Průčelí je hladké, přízemí s kamenným portálem barokně - klasicistního pojetí. Dispoziční řešení synagogy bylo tradiční: vstupovalo se předsíní na západě, odtud se prošlo do hlavního sálu s řečništěm uprostřed, svatostánkem na východní stěně a sedadly rozmístěnými podél stěn, ve kterých byla vysoká okna ukončená lomeným obloukem. Ženská tribuna v patře se do sálu otevírá třemi oblouky, zvenku je osvětlena půlkruhově ukončenými okny. Vnitřní prostory jsou klenuté. Průzkumem bylo zjištěno, že na klenbách a stěnách interiéru je pod vrstvami novější omítky dochovaná historická výmalba.

Stará synagoga byla k bohoslužebným účelům užívána do výstavby Nové Synagogy. V roce 1994 přišlo Muzeum Velké Meziříčí s návrhem využít synagogu jako výtvarnou galerii (v hlavním sále) a muzejní expozici (na tribuně). V letech 1995-96 byla provedena komplexní oprava. V roce 2011 a 2012 byly provedeny práce v rámci sanace zemní vlhkosti, odstranění neprodyšné podlahy. V rámci archeologického průzkumu, který probíhal během zmíněných úprav došlo ke zcela zásadním nálezům. Na základě nálezů lze odvodit původní úroveň dlažby, která mohla být z cihel 28x14x6 cm. Během průzkumu byl dále odhalen půdorys bemy a schránky pro tóru a také staré městské hradby. Nález dochovaných fragmentů (v poměrně velmi zachované podobě, jasně čitelné) je velmi unikátní.

Kulturně historický význam památky:

Jedná se o stavbu ze 16. století, výrazně upravenou na konci 19. století. Je dokladem dějin velkomeziříčské židovské obce. Vzhledem k nálezům odhaleným během archeologického průzkumu se jedná o jednu z mála staveb tohoto typu dochovaných v takovém rozsahu.

Současný stav památky s návrhem opatření:

I přes provedené stavební úpravy objektu jsou stále problémy s jeho vlhkostí. Vlastník objektu má v plánu provést celkovou obnovu synagogy a prezentovat exteriér i interiér v původní podobě.

Akce obnovy:

Celková obnova staré synagogy, č.p. 1146 Novosady, parc. č. 154, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – sanace vlhkosti, restaurování nástěnných maleb, odstranění novodobých konstrukcí a vestaveb, obnova vnitřního vybavení, rekonstrukce vnějšího schodiště, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: církev – Židovská obec Brno

uživatel: vlastník, veřejnost

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem:	5 000
----------------	-------

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník:	2 000
------------------	-------

město:	500
---------------	-----

potřeba podpory:	2 500
-------------------------	-------

Výsledný efekt: zachování kulturně historických hodnot objektu, zlepšení vzhledu, zvýšení atraktivnosti pro cestovní ruch.

Vstup do synagogy ve Velkém Meziříčí

Východní strana synagogy ve Velkém Meziříčí

3.5 Nová synagoga č.p. 97, Novosady, parc. č. 157, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 37548/7-8838

Stručný popis památky:

Objekt je situován na místě, kde dříve byla řadová drobná domovní zástavba. Nová synagoga byla postavena v neogotickém slohu podle projektu Augustina Prokopa (základní kámen 1868, kolaudace 1870). Budova se funkčně i tvarově dělí na 3 části: vstupní se schodišti, loď a kněžiště. Střecha je sedlová, fasáda je dosud zachována v původním stavu z režných cihel se stupňovitým ukončením atik ve štítech. Všechna průčelí mají odstupněné opěráky. Zajímavá je barevná kombinace cihel (červená - černá) a ozdobně omítaného zdiva. V interiéru jsou lomené obloukové klenby, ze tří stran probíhá dřevěná empora nesená litinovými sloupy. V druhé polovině 20. století byl objekt využíván jako sklad, proto byl do prostoru vložen dřevěný mezistrop.

Kulturně historický význam památky:

Tato dominanta ulice Novosady je velmi hodnotnou ukázkou neogotického architektonického slohu. Významu objektu by jistě odpovídalo jiné využití než to současné (prodejna textilu a jiného zboží).

Současný stav památky s návrhem opatření:

V letech 2004 - 2007 byla opravena střecha objektu (výměna plechové krytiny, nové klempířské konstrukce). Na budově jsou viditelné statické poruchy, obvodový plášť z lícových cihel je značně poškozen, interiéru je narušen novodobými úpravami, některé původní prvky byly z interiéru odstraněny kvůli uvolnění dispozice. Velmi žádoucí je oprava fasády, zaústění svodů, sanace vlhkosti, odstranění konstrukce mezistropu a celková adaptace interiéru, obnova vstupu, výměna krytiny.

Akce obnovy:

Obnova nové synagogy č.p. 97, Novosady, parc. č. 157, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava fasády včetně sanace vlhkého zdiva a statického zajištění, adaptace vstupu a interiéru, do budoucna náhrada současné plechové krytiny krytinou vhodnější.

Vlastnické vztahy

vlastník: církev – Židovská obec Brno

uživatel: vlastník, nájemce

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 20 000

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 8 000

město: 2 000

potřeba podpory: 10 000

Výsledný efekt: zachování kulturně historických hodnot objektu, zlepšení vzhledu, zvýšení atraktivnosti pro cestovní ruch.

Nová synagoga, Novosady, Velké Meziříčí

3.6 Radnice č.p. 29, Radnická, parc. č. 272, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 32261/7-4552

Stručný popis památky:

Radnice se nachází v centru historického jádra města v západní části náměstí a svým umístěním tvoří protipól farního kostela sv. Mikuláše. Budova je součástí řadové zástavby v Radnické ulici, která je pokračováním podélné komunikační osy náměstí. Jednopatrový objekt je téměř blokovým útvarem obdélného půdorysu ve hmotě srovnaný společnou korunní římsou, nad kterou se tyčí mansardová střecha. Dnešní dispozice je výsledkem komplikovaného stavebně-historického vývoje. Současná hmotová skladba je výsledkem spojení dvou původně samostatných objektů, jejichž hranici vyznačuje mírný zlom v severní fasádě. Po požárech v letech 1559, 1723 a 1823 byl dům obnovován. Změnami prošlo zejména východní průčelí otočené do náměstí. Stavební historie i popis současné architektury včetně výčtu hodnotných stavebních konstrukcí je uveden ve zpracovaném SHP tohoto objektu.

Kulturně historický význam památky:

Radnice má zásadní historicko-architektonický a urbanistický význam, je součástí historické podstaty Velkého Meziříčí.

Současný stav památky s návrhem opatření:

Větší rekonstrukce objektu proběhla v polovině 90. let 20. století. V roce 2008 byl restaurován dřevěný trámový strop. V roce 2010 byl opraven západní štít radnice. V roce 2011 byly restaurovány dekorativní malby a výmalba vstupní haly a oprava fasády jižní strany objektu. V roce 2013 byl opraven poškozený střešní plášť celé budovy. Vzhledem k nevyhovujícímu stavu stávajících oken je v plánu jejich náhrada za vhodnější. Uvažuje se také o obnově a vhodnému využití sklepních prostorů.

Akce obnovy:

Obnova radnice č.p. 29, Radnická, parc. č. 272, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – obnova oken, obnova sklepních prostor, opravy v exteriéru i interiéru, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: obec – Město Velké Meziříčí

uživatel: vlastník

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 2 500

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 1 250

město:

potřeba podpory: 1 250

Výsledný efekt: odstranění stavebně technických nedostatků, zachování kulturně historických hodnot objektu, zlepšení vzhledu, zvýšení atraktivnosti pro cestovní ruch.

Radnice č.p. 29, Náměstí, Velké Meziříčí

3.7 Měšťanský dům č.p. 77, Náměstí, parc. č. 72, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 16855/7-4553

Stručný popis památky:

Rohový dvoupatrový dům (tzv. Michkův palác) je situován v severní části náměstí. Přízemí je prolomeno do náměstí třemi oblouky dřívějšího nepůvodního podloubí, které zaplnily výkladní skříně. Patra jsou oddělena kordónovou římsou. Druhé patro je novodobé z 19. století. Vzhled sedlové střechy je ovlivněn novodobou půdní vestavbou, také fasáda je novodobě upravena. Cenná na objektu je velkoryse řešená dispozice s renesančními a klasicistními klenbami. Stavba domu (s použitím části zdiva staršího objektu) je vrcholně renesanční, částečně doplněna klenbami v klasicismu, později několikrát stavebně upravována.

Kulturně historický význam památky:

Historicko-architektonicky mimořádně významný objekt.

Současný stav památky s návrhem opatření:

V roce 2014 proběhla obnova uličních fasád, včetně sanačních úprav, které mají zabránit vztlínání vlhkosti z podzákladí. Vhodná by byla obnova otvorových výplní a adaptace interiérů s cílem zlepšení prezentace historické dispozice s hodnotnými klenbami.

Akce obnovy:

Obnova domu č.p. 77, Náměstí, parc. č. 72, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – Obnova otvorových výplní, statické zajištění, adaptace interiérů, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastníci, nájemci

investor: vlastníci

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem:	1 000
Rozložení odhadovaných nákladů	
vlastník:	400
město:	100
potřeba podpory:	500

Výsledný efekt: odstranění stavebně technických nedostatků, zachování a prezentace kulturně historických hodnot objektu.

Měšťanský dům č.p. 77, Náměstí, Velké Meziříčí

3.8 Měšťanský dům č.p. 78, Náměstí, parc. č. 69, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 101326

Stručný popis památky:

Třípatrový, hloubkově orientovaný, částečně podsklepený dům s dvorními přístavky. Hlavní průčelí bylo do dnešní podoby upravené v roce 1924 v souvislosti se stavbou horního podlaží. Dům byl patrně jedním z nejvyšších na náměstí. Původní dispozice byla hloubkově dvoutraktová, v přízemí je z větší části přeřezaná v souvislosti s úpravou v roce 1924. První patro je s výjimkou schodiště původní, renesanční, s valenými klenbami a s trojbokými výsečemi a hřebínky. Obvodové zdivo a základy domu jsou gotické, radikální přestavba proběhla ve třetí čtvrtině 16. století, klasicistní přestavba v roce 1806. Další přestavba s nástavbou horního patra proběhla v roce 1924, kdy byl pozměněn i charakter přízemí. Později následovala oprava fasády včetně osazení nových výkladců, stavební úpravy interiéru v patře, atd.

Kulturně historický význam památky:

Dům je významným dokladem vývoje městské architektury od středověku až do 20. století. Je součástí nejstarší zástavby města, výrazně se pohledově uplatňuje v centrální části MPZ, v autentické podobě je zde dochováno mnoho historických stavebních konstrukcí.

Současný stav památky s návrhem opatření:

Dům je udržovaný v poměrně dobrém technickém stavu. Rekonstrukce ploché střechy byla realizována v roce 2004. Vlastník plánuje obnovu fasády včetně výplní otvorů.

Akce obnovy:

Obnova domu č.p. 78, Náměstí, parc. č. 69, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava fasády a výplní otvorů, oprava interiérů, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastník

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 1 000

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 400

město: 100

potřeba podpory: 500

Výsledný efekt: odstranění stavebně technických nedostatků, zlepšení vzhledu

Měšťanský dům č.p. 78, Náměstí, Velké Meziříčí

3.9 Měšťanský dům č.p. 79, Náměstí, parc. č. 68, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 28610/7-4554

Stručný popis památky:

Dům s renesančním průčelím s kamennými (nabílenými) okenními ostěními a figurálním sgrafitem se místně nazývá Obecník. Obecník je jednopatrová řadová budova obdélného půdorysu s mansardovou střechou. Jediné figurální sgrafito ve Velkém Meziříčí se nachází právě na Obecníku. Zde zabírá celé první patro fasády (restaurováno v letech 1996 a 1997). Dispozice domu je v podstatě zachována v její renesanční podobě. Tento dům, který vznikl už v gotice, býval městským pivovarem. Budova byla radikálně přestavěna po polovině 16. století, potom v klasicismu, novodobě byl upravován a restaurován v letech 1996-1997. Od 19. století Obecník sloužil jako kulturní a zábavní centrum (pořádaly se zde plesy, hrála divadla, určitý čas tu byla i sokolská tělocvična, městská spořitelna, městská knihovna a jiné). Nyní je přízemních prostorách restaurace, ve sklepech bar. Patro a podkroví bylo upraveno pro kanceláře.

Kulturně historický význam památky:

Historicko-architektonicky mimořádně významný objekt je součástí podstaty historické zástavby města. Jeho průčelí se řadí k nejpůsobivějším na centrálním náměstí.

Současný stav památky s návrhem opatření:

Dům je udržovaný v poměrně dobrém technickém stavu. V roce 2012 byla provedena výměna krytiny včetně klempířských konstrukcí a oprava dřevěného bednění. V budoucích letech je kromě běžné pravidelné údržby žádoucí opravit výplně otvorů.

Akce obnovy:

Obnova domu č.p. 79 Náměstí, parc. č. 68, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava oken, vrat, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: obec – Město Velké Meziříčí

uživatel: vlastník, nájemci

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 400

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 200

město:

potřeba podpory: 200

Výsledný efekt: zachování kulturně historických hodnot objektu, lepší vzhled.

Měšťanský dům č.p. 79 (Obecník), Náměstí, Velké Meziříčí

3.10 Měšťanský dům č.p. 80, Náměstí, parc. č. 66, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 19905/7-4555

Stručný popis památky:

Jednopatrový dům s klasicistním náročně členěným průčelím je pozdně gotického původu, významně byl přestavěn ve 2. polovině 16. století a pak klasicistně po požáru roku 1823. Průčelí obdélného obrysu je v přízemí prolomeno segmentově tvarovaným výkladcem, vedle něj se nachází asymetricky umístěný žulový portál s volutovým klenákem ve vrcholu a původními klasicistními vraty. Podstřešní profilovaná římsa nese mansardovou střechu s pěti drobnými vikýři. Dispozice domu obsahuje na levé straně průběžný hloubkový trakt gotického původu. V interiéru se zachovaly renesanční, barokní a klasicistní klenby. Do sklepů se vstupuje z průjezdu gotickým portálem.

Kulturně historický význam památky:

Historicko-architektonicky mimořádně významný objekt je součástí podstaty historické zástavby města.

Současný stav památky s návrhem opatření:

Dům je v poměrně dobrém technickém stavu (poslední opravy v roce 2009). Pro udržení tohoto stavu je v následujících letech nutno uvažovat s opravou krytiny (pálená taška), otvorových výplní, dřevěné pavlače a fasády.

Akce obnovy:

Obnova domu č.p. 80, Náměstí, parc. č. 66, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava střechy, fasády, výplní otvorů, pavlače, konstrukcí v interiéru, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastník, nájemci

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem:

1 500

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník:	600
město:	150
potřeba podpory:	750

Výsledný efekt: zachování kulturně historických hodnot objektu, lepší vzhled

Měšťanský dům č.p. 80, Náměstí, Velké Meziříčí

3.11 Měšťanský dům č.p. 82, Náměstí, parc. č. 48, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 50098/7-8862

Stručný popis památky:

Patrový dům v řadové zástavbě náměstí je goticko-renesančního původu, který se prosazuje v exteriéru vysazením patra na konzolách prostřednictvím segmentových pasů. V přízemí je oválně zaklenutý vjezd ze žulovým portálem, obdélný obdobně řešený vstup a okno. Okna v patře jsou dvojdílná. Přízemí je zaklenuté v celém rozsahu renesančními klenbami. Část dispozice přízemí tvoří tradiční průjezd, který ústí do dvora gotickým lomeným tesaným portálem. Patro si zachovává renesanční dispozici, částečně klenutou původními klenbami. Část hlavní budovy je podsklepená.

Kulturně historický význam památky:

Objekt je historicko-architektonicky mimořádně významný. Nesporná je i jeho hodnota dokumentační.

Současný stav památky s návrhem opatření:

V roce 2013 byl obnoven krov dvorního objektu. V roce 2014 byla kompletně obnovena střecha, průjezd a otvorové výplně v uliční fasádě. Byly provedeny opravy v interiéru hlavního objektu. Žádoucí je obnova fasády (nyní brizolitová), adaptace dvorního objektu včetně interiérů.

Akce obnovy:

Obnova domu č.p. 82, Náměstí, parc. č. 48, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – nová fasáda, adaptace dvorního objektu, oprava interiérů, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastník, nájemci

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 1 300

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 520

město:	130
potřeba podpory:	650

Výsledný efekt: zachování a zlepšení prezentace kulturně historických hodnot objektu.

Měšťanský dům č.p. 82, Náměstí, Velké Meziříčí

3.12 Měšťanský dům č.p. 84, Náměstí, parc. č. 46/1, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 23998/7-4556

Stručný popis památky:

Dvoupatrový dům má secesně historizující průčelí. Přízemí (klasicistní trojtrakt se středním průjezdem) je zaklenuto v celém rozsahu. Letopočet v průjezdu (1826) datuje klasicistní výstavbu, zřejmě po požáru 1823. Dvorní část stavby tvoří jedno boční a zadní křídlo, prostory jsou zde také zaklenuty klasicistními klenbami. Prostor dvora je architektonicky zdařile řešen pavlačemi na konzolách s kovaným zábradlím. V domě je zachováno několik klasicistních tesaných portálů.

Kulturně historický význam památky:

Architektonicky hodnotná stavba významně se podílející na vzhledu historického náměstí.

Současný stav památky s návrhem opatření:

Generální rekonstrukce domu byla realizována na přelomu 70. a 80. let minulého století. Byly obnoveny portály z ulice i ze dvora. V roce 2006 byla opravena čelní fasáda. V roce 2012 byla provedena obnova dvorní části objektu zahrnující opravu omítek, fasádního nátěru, klempířských konstrukcí a celkovou opravu pavlačí. V roce 2013 byla provedena obnova jižní fasády. Objekt je v poměrně dobrém technické stavu, v budoucnu by kromě adaptace některých částí interiéru byla vhodná oprava střechy.

Akce obnovy:

Obnova domu č.p. 84, Náměstí, parc. č. 46/1, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava střechy, interiérů, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastník, nájemci

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 1 000

Rozložení odhadovaných nákladů (tis. Kč)

vlastník: 400

město: 100

potřeba podpory: 500

Výsledný efekt: zachování a zlepšení prezentace kulturně historických hodnot objektu.

Měšťanský dům č.p. 84, Náměstí, Velké Meziříčí

3.13 Měšťanský dům č.p. 86, Náměstí, parc. č. 9 k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 22274/7-4557

Stručný popis památky:

Jedná se o jednopatrový řadový dům s půdním polopatrem a sedlovou střechou. Průčelí do náměstí je v přízemí prolomeno žulovým segmentově zaklenutým portálem, výkladním oknem a obdélným portálem zprostředkujícím vstup do domu. Nad okny 2. NP probíhá profilovaná kordónová římsa. Vysoká půdní nadezdívka vytváří druhou etáž průčelí členěnou pilířky spočívajícími na kordónové římse. Tento úsek je snad zbytkem renesanční atiky. Celkový dojem domu z čelního pohledu je neuspořádaný (nesymetrický). Lze uvažovat o sgrafitu či jiném architektonickém členění skrytém pod omítkou. Na vstup navazuje původní schodiště a průchod do dvora. Měřítko dispozice je drobné. Místnosti v přízemí jsou zaklenuty hodnotnými renesančními klenbami. Dům má vysokou architektonickou hodnotu, vzhledem k dochovaným klenutým prostorům a arkádové pavlači ve dvoře.

Kulturně historický význam památky:

Architektonicky hodnotná stavba s renesančním jádrem.

Současný stav památky s návrhem opatření:

Žádoucí je obnova průčelí na základě podrobného SHP a výsledků restaurátorského průzkumu omítek, adaptace interiérů přízemí. V budoucnu lze předpokládat nutnost opravy střechy, otvorových výplní, dvorní fasády i konstrukcí v interiéru.

Akce obnovy:

Obnova domu č.p. 86, Náměstí, parc. č. 9, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava fasády, střechy, otvorových výplní, interiérů, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastník, nájemci

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 1 800

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 720

město: 180

potřeba podpory: 900

Výsledný efekt: zachování a zlepšení prezentace kulturně historických hodnot objektu.

Měšťanský dům č.p. 86, Náměstí, Velké Meziříčí

3.14 Měšťanský dům č.p. 87, Náměstí, parc. č. 8/1, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 19842/7-4558

Stručný popis památky:

Dům ukončuje severní řadovou zástavbu náměstí u kostela. Jde o stavbu se dvěma nadzemními podlažími, obdélného zalamaného půdorysu. Má mansardovou střechu s plechovou krytinou. Rizalit uprostřed klasicistního průčelí je ukončen trojúhelníkovým štítem, okna jsou rámována poměrně náročnými detaily, supraportami na listových konzolách. Přízemí je narušeno novodobými úpravami. Dispozice obsahuje průjezd zaklenutý renesančními křížovými klenbami, obdobně klenutý hloubkový trakt a za ním pilířové schodiště snad stejného stáří nebo barokní. Pravá polovina domu je novodobě zcela přeřesena, plochostropá. Ve dvoře na hlavní budovu přiléhá přízemní trakt s terasou, novodobý, na který navazuje obdobné křídlo na pravé straně dvora. Vzadu vpravo je jednopatrové plochostropé stavení s žulovým neprofilovaným portálem. Pod tímto traktem je zachován sklep s výsečovou valenou klenbou. Sklep je i pod levou částí hlavní budovy a je zaklenutý čtyřmi poli křížové klenby na střední pilíř renesančního původu. Dům vznikl snad v renesanci spojením dvou starších objektů. Zachovala se intaktní levá polovina s původními klenbami. V první polovině 19. století byl dům přestavěn, zřejmě po požáru v roce 1823. Radikální (z hlediska památkové péče znehodnocující) přestavby proběhly v letech 1926 a 1953, kdy zde vznikla samoobsluha.

Kulturně historický význam památky:

Architektonicky hodnotná stavba, mimořádného vnějšího vzhledu s hodnotnými renesančními prostory v levé části. Významně se podílí na vzhledu historického náměstí.

Současný stav památky s návrhem opatření:

V roce 2012 byla provedena obnova jižní a východní fasády. Žádoucí je rekonstrukce průčelí (přízemí - výklad, vrata), dále adaptace a vhodnější využití levé části dispozice. V budoucnu lze předpokládat nutnost opravy střechy, dvorní fasády, objektů ve dvorním traktu i konstrukcí v interiéru.

Akce obnovy:

Obnova domu č.p. 87, Náměstí, parc. č. 8/1, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava dvorní fasády včetně výplní, střechy, interiérů, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastník, nájemci

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 1 700

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 680

město: 170

potřeba podpory: 850

Výsledný efekt: zachování a zlepšení prezentace kulturně historických hodnot objektu.

Měšťanský dům č.p. 87, Náměstí, Velké Meziříčí

3.15 Luteránské gymnázium, dům č.p. 11, Náměstí, parc. č. 245/1, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 46311/7-4559

Stručný popis památky:

Luteránské gymnázium je významnou renesanční stavbou. Nachází se v těsné blízkosti kostela sv. Mikuláše, na místě dvou středověkých domů. Budova je oproti původním středověkým úzkým domům, orientovanými štíty na náměstí, pojata velkoryse jako palác s vnitřním arkádovým nádvořím. Iniciátorem stavby byla paní Alena Meziříčská z Lomnice, která budovu luteránské akademie nechala vystavět roku 1578. Jako škola zaniklo gymnázium až v 17. století, ale dlouho poté byla ještě v provozu jedna z místností, která sloužila ke schůzkám místních luteránů. K hospodářským účelům byla používána již na počátku třicetileté války, protože jiné využití pro ni v té době zřejmě nebylo. Po třicetileté válce byl objekt přeměněn na pivovar, což budovu velmi poškodilo. Tento stav přežil několik staletí, až v 50. letech byl pivovar zrušen. V 60. a 90. letech minulého století proběhly výrazné rekonstrukce objektu.

Objekt se nachází ve východní části náměstí v prostoru mezi farním kostelem sv. Mikuláše a řekou Balinkou. Budova stojí v řadové zástavbě náměstí směrem ke Komenského ulici, po obou stranách je spojena se sousedními domy krátkou zídkou, ve které je prolomena půlkruhově zaklenutá brána. Tyto nízké zídky uzavírají zahradní prostory kolem budovy. Hlavní vchod je umístěn asymetricky, segmentově zaklenut, vsazen do bosovaného portálu, který vytváří okolo vchodu plastický pravoúhlý rám, který dosedá po stranách na bočníkovité patníky. Nad portálem spočívá kladí se čtyřřádkovým nápisem. Nad návojevou profilovanou římsou se nachází volutový závěs s erby v medailonech.

První a druhé patro je od sebe odděleno tenkou kordónovou parapetní římsou, která probíhá těsně pod okny. Nad nadokenní kordonovou římsou jsou krátké úseky hlavic pilastrů nesoucí bohatě profilovanou podstřešní římsu. Na pilastrech vidíme barevný vegetabilní dekor ve sgrafitu. Budova je završena valbovou střechou s vikýři. Celý plášť budovy je pokryt sgrafitem s motivem jednoduchého kvádrování. Od roku 1994 probíhala rozsáhlá rekonstrukce fasády objektu, kdy bylo sgrafito obnoveno složitou renesanční technikou. V současné době zbývá obnovit východní stranu objektu.

Dispozice hlavní budovy je hloubkový čtyřtrakt se středním průjezdem a vnitřním dvorem, v celém rozsahu (mimo průjezd) je zaklenuta valenými výsečovými klenbami, výjimkou je přední trakt vpravo s klenbou patrně barokní nebo klasicistní, jejíž výseče jsou pětiboké. Prostory s renesančními klenbami jsou i v pravém a zadním křídle, kde se objevují i trámové dřevěné stropy. V přízemí za vstupními vraty se nachází prostorný průjezd, zaklenutý valenou stlačenou klenbou, dva ozdobné křížující se pruty rozdělují klenutí na čtyři čtvercová pole, průřezový bod je ozdoben rozetou. Ze vstupního mázhausu vedou po levé straně schody do

patra, za zadními prosklenými dveřmi je vidět nádvoří. Nádvoří je čtvercového půdorysu, původně s kašnou uprostřed, na severní a východní straně s přízemní arkádou na bosovaných hranolových pilířích, která je zaklenuta křížovou klenbou. Nad arkádou probíhá krytá chodba. V jižním křídle jsou nad sebou dva sály, v horním je původní krb. Některé místnosti byly při dodatečných úpravách přepaženy příčkou a tím narušena jejich klenutí. Sklepy jsou pod levým traktem renesanční valeně klenuté, vpravo novodobé se železobetonovými stropy.

Kulturně historický význam památky:

Objekt je součástí podstaty historické zástavby města. Vyniká vnějším vzhledem, jednotou slohu, kvalitou dispozice, atd. Význam této památky přesahuje rámec města.

Současný stav památky s návrhem opatření:

V roce 2014 byla obnovena část fasády nádvoří. Žádoucí je dokončení obnovy fasády (východní strana, zbývající část nádvoří, soklové části). Kromě nezbytné údržby je v budoucích letech nutno počítat s opravami výplní, interiérů, dlažby na nádvoří, atd.

Akce obnovy:

Obnova domu č.p. 11, Náměstí, parc. č. 245/1, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – obnova fasády – dokončení, oprava výplní, interiérů, dlažby na nádvoří, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastníci, nájemci

investor: vlastníci

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 3 500

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 1 400

město: 350

potřeba podpory: 1 750

Výsledný efekt: zachování kulturně historických hodnot objektu, lepší pohledové uplatnění, zvýšení atraktivnosti pro cestovní ruch.

Luteránské gymnázium č.p. 11, Náměstí, Velké Meziříčí

Vnitřní nádvoří Luteránského gymnázia č.p. 11, Náměstí, Velké Meziříčí

3.16 Měšťanský dům č.p. 15, Náměstí, parc. č. 251, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 101297

Stručný popis památky:

Jedná se o patrový objekt obdélného půdorysu. V přízemí hlavního průčelí je vjezd, výkladec a vstup do obchodu, průčelí je zakončené atikovým štítem. Jde o dům gotického původu, který byl výrazně přestavěn na sklonku 19. století. Z této přestavby se dochovala pseudobarokní fasáda hlavního průčelí. Střecha objektu je valbová, štítově orientovaná. Průjezd na levé straně je plochostropý, vstup je zapuštěn za malou pasáží. Plochostropá je rovněž přední část pravého traktu. V podzemním i nadzemních podlažích domu jsou dochovány hodnotné klenby. Na dvorní fasádě je dřevěná zdobená pavlač. Z přestavby na konci 19. století se zachovala fasáda hlavního průčelí, poslední rozsáhlejší stavební úpravy byly realizovány roce 1935.

Kulturně historický význam památky:

Jde o dům gotického původu s následnými četnými přestavbami. Je dokladem postupného vývoje městské architektury od středověku do dnešní doby. Je důležitou součástí urbanismu Velkého Meziříčí a výrazně se pohledově uplatňuje v prostoru centrálního náměstí.

Současný stav památky s návrhem opatření:

Čelní fasáda domu (část) byla opravena v roce 2003. Střešní krytina (dožilý pozinkovaný plech) je ve špatném technickém stavu stejně jako bednění pod krytinou a v důsledku toho do objektu zatéká. Oprava střechy je nezbytná, žádoucí je také přeřešení přízemí fasády s novodobými výplněmi a obklady. Další stavební úpravy v následujících letech: oprava a nátěr dvorní pavlače, sanace vlhkosti v přízemí, oprava dvorní fasády i konstrukcí v interiéru.

Akce obnovy:

Obnova domu č.p. 15 Náměstí, parc. č. 251, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava střechy, pavlače, fasády, interiérů, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastníci

investor: vlastníci

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 2 800

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 1 120

město: 280

potřeba podpory: 1 400

Výsledný efekt: zachování a zlepšení prezentace kulturně historických hodnot objektu.

Měšťanský dům č.p. 15, Náměstí, Velké Meziříčí

3.17 Fara č.p. 16, Náměstí, parc. č. 253, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 28853/7-4560

Stručný popis památky:

Jednopatrová budova obdélného půdorysu se sedlovou střechou. Hlavní římsa je nad střední osou zalomena do trojúhelníkového štítu. Čelní fasáda je členěna štukovými detaily, na pravé straně přízemí je tesaný polokruhově zaklenutý portál. Dispozice domu je variantou gotických půdorysů města, v interiéru jsou hodnotné klenby a další hodnotné historické stavební konstrukce – portály, stropní štukové dekorace, atd. Hlavní budova je gotická, přestavěná v renesanci a v baroku. Poslední výrazné stavební úpravy byly realizovány kolem roku 2003.

Kulturně historický význam památky:

Objekt je historicko-architektonicky mimořádně významný. Pod povrchovou úpravou průčelí z konce 19. století lze předpokládat prvky staršího řešení (sgrafito).

Současný stav památky s návrhem opatření:

Stav objektu po obnově v roce 2001 je poměrně dobrý, do budoucna lze za předpokladu pravidelné údržby uvažovat s opravami nejvíce namáhaných konstrukcí.

Akce obnovy:

Obnova domu č.p. 16, Náměstí, parc. č. 253, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava krytiny, omítek, výplní, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: církev – Římskokatolická farnost Velké Meziříčí

uživatel: vlastník

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 500

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 200

město: 50

potřeba podpory: 250

Výsledný efekt: zachování a zlepšení prezentace kulturně historických hodnot objektu.

Fara č.p. 16, Náměstí, Velké Meziříčí

3.18 Městský dům č.p. 17, Náměstí, parc. č. 255, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 36740/7-4561

Stručný popis památky:

Komplex budov, který slouží jako kulturní centrum, vznikl sloučením několika středověkých domů. Z průčelí jsou jednoznačně čitelné domy dva, přičemž i dům vlevo vznikl sloučením dalších středověkých domů, což je vidět na zalomení fasády a půdorysu. Objekt je dvoupatrový s asymetricky umístěným průjezdem. Fasáda byla opravena v 60. letech a je vyzdobena jednoduchým škrábaným kvádrováním. Nad ním probíhá (mezi prvním a druhým patrem) složitější ornamentální motiv. Tento motiv je členěn kruhy se stylizovanými akantovými listy. Okolo vchodu je jen velmi lehce v liniích vyznačen portál. V přízemí domu jsou zachovány menší úseky renesanční výsečové klenby. Obdobně jsou zachovány renesanční klenby i v prvním patře. Rekonstrukce budovy proběhla v 90. letech 20. stol. V zadní části k této budově přiléhá novostavba z roku 2014 se společenským sálem, která nahradila přístavbu sokolovny z roku 1926.

Kulturně historický význam památky:

Objekt je renesančního původu. Tento historický dům byl rekonstruován a rozšířen o sokolovnu roku z 1926, kterou v roce 2014 nahradil nový společenský sál. Původní objekt je historicko-architektonicky hodnotný (exteriér, klenuté prostory, apod.).

Současný stav památky s návrhem opatření:

V roce 2010 bylo obnoveno hlavní průčelí domu – oprava fasády, oken a klempířských prvků a restaurování kamenných prvků. V současné době jsou střechy objektu ve špatném stavebně technickém stavu, opravu vyžadují také některé vnitřní konstrukce.

Akce obnovy:

Obnova domu č.p. 17, Náměstí, parc. č. 255, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava střechy, interiéru, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: obec – Město Velké Meziříčí

uživatel: vlastník, nájemci

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 1 500

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 750

město:

potřeba podpory: 750

Výsledný efekt: zachování a zlepšení prezentace kulturně historických hodnot, zlepšení stavebně technického stavu domu, který je společenským a kulturním centrem města

Městský dům č.p. 17, Náměstí, Velké Meziříčí

3.19 Městský dům č.p. 19, Náměstí, parc. č. 258/1, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 16422/7-4562

Stručný popis památky:

Jednopatrový dům šířkově obdélného obrysu se sedlovou střechou (šířka domu by mohla odpovídat dvěma gotickým parcelám). Přízemí je prolomeno dvěma výkladními skříněmi a jedním asymetricky umístěným vchodem. Střecha objektu je novější (na fotografii z roku 1908 má dům ještě valbovou střechu se štítovou orientací). V interiéru objektu jsou v poměrně velkém rozsahu dochovány hodnotné renesanční klenby a to i v patře, v řadě místností jsou zachovány historické omítky. Pozoruhodné jsou dřevěné výplně v interiérech vykazující nezvykle vysokou řezbářskou úroveň. Renesančního původu je sklep vlevo pod zadním traktem, vystupující lehce nad terén. V zadní části parcely přesahuje novodobé křídlo sousedního objektu, odsazené od dvorního průčelí cca dva metry. Hlavní průčelí (do náměstí) je v přízemí zdobeno psaníčkovým sgrafitem, první patro pásovým ornamentálním motivem. Některé plošky sgrafita jsou dodatečně vymalovány (patrně jsou zlomky červené a žluté barvy). Sgrafito bylo nalezeno a odkryto v 60. letech. Výstavba domu pochází z poloviny 16. století a dá se předpokládat, že fasáda vrcholila obloučkovou či jinou atikou a byla vícebarevně vymalovaná.

Kulturně historický význam památky:

Objekt je mimořádně hodnotný vnějším vzhledem, klenutými prostory, půdorysným řešením, atd. Z hlediska historicko-architektonického patří k nejhodnotnějším ve městě.

Současný stav památky s návrhem opatření:

V roce 2007 byl celkovou rekonstrukcí střechy vyřešen havarijní stav této části budovy. V letech 2008, 2009 a 2010 byly postupně obnovovány uliční a dvorní fasády a otvorové výplně. Obnovu vyžadují interiéry. Stav objektu je poměrně dobrý, do budoucna lze za předpokladu pravidelné údržby uvažovat s opravami nejvíce namáhaných konstrukcí.

Akce obnovy:

Obnova domu č.p. 19, Náměstí 21, parc. č. 258/1, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava interiérů, oprava krytiny, omítek, výplní, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastník, nájemci

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 800

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 320

město: 80

potřeba podpory: 400

Výsledný efekt: zachování prezentace kulturně historických hodnot objektu.

Městský dům č.p. 19, Náměstí, Velké Meziříčí

3.20 Měšťanský dům č.p. 20, Náměstí, parc. č. 259, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 32454/7-4563

Stručný popis památky:

Průčelí dvoupatrové řadové budovy obdélného obrysu v sousedství domu č.p. 19 na první pohled nezapře společný původ s tímto sousedem. Přízemí zprava je prolomeno segmentově zaklenutým portálem z 19. století, který nahradil starší renesanční portál, a dvěma výkladci se segmentovými záklenky. Okna v prvním patře mají ostění raně renesančního typu s profilovanou šambránou a návojevou parapetní a nadokenní římsou (obdobné jako na meziříčském zámku). Druhé patro je od prvního odděleno kordónovou římsou. Okna ve druhém patře jsou s historizujícími ostěními provedenými ve štuku, která napovídají o pozdějším vzniku tohoto patra.

Dům je v přízemí zdoben psaníčkovým sgrafitem a v patře pásovým ornamentálním motivem. Sgrafito je na tomto domě navíc doplněno malbou v barvě červené, žluté a zelené. Dům má malované kvádrování na nároží a za pozornost stojí také zlomek malovaného portálu kolem vchodu se sloupy, hlavicemi a bohatým nadpražím, dnes již téměř neviditelný. Sgrafito bylo nalezeno a odkryto v 60. letech stejně jako u sousedního domu vlevo a dosud nebylo restaurováno.

V interiéru jsou velmi hodnotné historické stavební konstrukce (síně klenuté renesančními klenbami na střední sloup, renesanční dispozice patra, komora s gotickým portálem, renesanční prostory v přízemí dvorního křídla, atd.). Objekt je gotického původu, výrazně přestavěný v renesanci kolem poloviny 16. století, někdy koncem 19. století zvýšen o druhé patro.

Kulturně historický význam památky:

Objekt s mnoha dochovanými historickými konstrukcemi je mimořádně hodnotný (vnější vzhled, dispozice, klenuté prostory, atd.). Z hlediska historicko-architektonického patří k nejhodnotnějším ve městě, je součástí podstaty historické zástavby města.

Současný stav památky s návrhem opatření:

V současné době je žádoucí oprava střechy domu, obnova fasády (restaurování sgrafita) a adaptace interiéru.

Akce obnovy:

Obnova domu č.p. 20, Náměstí, parc. č. 259, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – obnova fasády (restaurování sgrafita), oprava střechy, interiérů, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastník, nájemci

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 3 000

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 1 200

město: 300

potřeba podpory: 1 500

Výsledný efekt: zachování a zlepšení prezentace kulturně historických hodnot objektu, zlepšení stavebně technického stavu domu.

Měšťanský dům č.p. 20, Náměstí, Velké Meziříčí

3.21 Měšťanský dům č.p. 24, Náměstí, parc. č. 264, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 29256/7-8876

Stručný popis památky:

Rozsáhlý objekt se dříve skládal z dvoupatrové, hloubkově orientované hlavní budovy a jednopatrového dvorního křídla (zbouráno roku 1988), situovaného při levé hranici parcely. V současné době má dům průčelí znehodnocené pronikavou modernizací v roce 1930, která ze staršího stavu ponechala pouze tesaný, segmentový vjezdový portál gotizujícího typu, osazený po pravé straně průčelí. Přízemí hlavní budovy má hloubkově dvoutraktovou dispozici s průběžným traktem průjezdu po pravé straně. Klenba průjezdu je raně renesanční, ve střední části průjezdu je situován nástup na pravoúhle zalomené patrně klasicistní schodiště do patra, v zadní části jsou neprofilované segmentové a obdélné portálky do polozapuštěného sklepa. Vyšší dvě patra domu jsou plochostropá. Sklep pod tímto domem je zaklenutý valenou klenbou se stejnými, trojbokými lunetami a hřebínky jako u klenby v mezipatře. Obvodové zdivo sklepa je lomové, středověké. Dvorní křídlo, necitelně zbourané roku 1988, bylo neobyčejně hodnotné dle záznamu v SHP historického jádra města.

Stavební vývoj objektu je značně komplikovaný. Středověké výstavbě náleží nepochybně obvodové zdivo hlavní budovy s polozapuštěným sklepem, podél něhož probíhal průjezd do dvora. Renesanční přestavba (mimo jiné) vložila klenby do obou spodních podlaží a nově zaklenula průjezd do dvora. V období klasicismu byla přeřešena průčelní část dispozice přízemí a vytvořeno nynější schodiště do patra a připojeny prostory koníren dvorního křídla. Úprava průčelí byla provedena v roce 1930. Při úpravách v letech 1988 - 1990 byla provedena nová střecha, v souvislosti s dispozičními úpravami byla vybourána část zdiva druhého i prvního patra (místo i s klenbami).

Kulturně historický význam památky:

Dům je dokladem historického vývoje městské zástavby.

Současný stav památky s návrhem opatření:

V roce 2005 byla vyměněna střešní krytina a klempířské prvky. Objekt je v poměrně dobrém technickém stavu. Do budoucna lze za předpokladu pravidelné údržby uvažovat s opravami nejvíce namáhaných konstrukcí.

Akce obnovy:

Obnova domu č.p. 24, Náměstí, parc. č. 264, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava interiérů, oprava krytiny, omítek, výplní, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: obec - Město Velké Meziříčí

uživatel: vlastník a nájemci

investor: vlastníci

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 150

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 75

město:

potřeba podpory: 75

Výsledný efekt: zachování kulturně historických hodnot objektu

Měšťanský dům č.p. 24, Náměstí, Velké Meziříčí

3.22 Městský dům č.p. 25, Náměstí, parc. č. 265, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 31849/7-4564

Stručný popis památky:

Jednopatrový, řadový dům na zdvojené hloubkové parcele, s výrazným lomem ve středu průčelí. Střecha je sedlová, fasáda klasicistní se vstupním kamenným portálem v přízemí. Přízemí je zaklenuto klasicistními klenbami, patro je plochostropé. Renesanční klenbou je zaklenut sklep. Dům byl do roku 2008 postupně opravován – fasáda, okna, podlahy, vnitřní schodiště.

Kulturně historický význam památky:

Klasicistní objekt se starším renesančním jádrem v blízkosti radnice. Objekt je hodnotný jak vnějším zjevem, tak klenutými prostory a dispozičním rozvrhem přízemí.

Současný stav památky s návrhem opatření:

Žádoucí je oprava střechy domu, výměna výkladců, opravy interiéru.

Akce obnovy:

Obnova domu č.p. 25, Náměstí, parc. č. 265, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava střechy, interiéru, výměna výkladců, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastníci, nájemce

investor: vlastníci

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem:	800
----------------	-----

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník:	320
------------------	-----

město:	80
---------------	----

potřeba podpory:	400
-------------------------	-----

Výsledný efekt: zachování a zlepšení prezentace kulturně historických hodnot objektu, zlepšení stavebně technického stavu domu

Městský dům č.p. 25, Náměstí, Velké Meziříčí

3.23 Městský dům č.p. 118, Komenského, parc. č. 204, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 22116/7-4565

Stručný popis památky:

Jednopatrová budova obdélného půdorysu se sedlovou střechou a nesymetrickým pozdně klasicistním průčelím. V přízemí zleva je obdélný novodobý vstupní otvor se zakulacenými rohy, vpravo od něj je zaklenutý průjezd, po stranách lemován patníky. Přízemí je rýhováno v omítce, oddělené od prvního patra profilovanou kordónovou římsou. První patro je členěno lesény. Dispozičně se jedná o hloubkový trojtrakt gotického původu, se středním průjezdem. Kromě části novodobě upravených plochostropých prostorů se dochoval průjezd i další místnosti s klenbami. Také do dvora ústí průjezd lomeným gotickým portálem. Dvorní zástavba byla zbourána a nahrazena novodobým křídlem na levé straně. Tento dům v řadové zástavbě je goticko-renesančního původu v charakteristické půdorysné i prostorové skladbě, nově přestavěn ještě v renesanci. Poslední výrazná přestavba (modernizace) proběhla v roce 1985.

Kulturně historický význam památky:

Dům je dokladem vývoje městské zástavby. K jeho nejvýznamnějším hodnotám patří, kromě půdorysné a prostorové skladby, také dochované historické stavební konstrukce.

Současný stav památky s návrhem opatření:

V minulých letech byla obnovena fasáda. Žádoucí je oprava portálu, některých výplní, části interiérů a oprava střechy.

Akce obnovy: Obnova domu č.p. 118, Komenského, parc. č. 204, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava střechy, portálu, výplní, interiérů, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastník, nájemci

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem:

900

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník:	360
město:	90
potřeba podpory:	450

Výsledný efekt: zachování a zlepšení prezentace kulturně historických hodnot objektu, zlepšení stavebně technického stavu domu

Městský dům č.p. 18, Komenského, Velké Meziříčí

3.24 Měšťanský dům č.p. 119, Komenského, parc. č. 206, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 49549/7-8835

Stručný popis památky:

Jedná se o jednopatrový dům se sedlovou střechou a s brizolitovou fasádou v řadové uliční zástavbě. V přízemí je předsazený výkladec a gotický mírně lomený vjezdový portál. Ve vnitřních prostorách jsou dochovány hodnotné klenby (převážně renesanční). První patro pochází z klasicistní přestavby. Sklepy v pravé části jsou zaklenuty do traverz (sklep patrně vystupoval původně nad terén a dodatečně byl snížen). Ve dvorním průčelí v patře je dřevěná pavlač z konce 19. století. Budova je gotického původu, typické dispozice, přestavěná v renesanci s dílčími úpravami v 19. a 20. století.

Kulturně historický význam památky:

Dům je dokladem vývoje městské zástavby. K jeho nejvýznamnějším hodnotám patří, kromě půdorysné a prostorové skladby, také dochované historické stavební konstrukce.

Současný stav památky s návrhem opatření:

V budoucích letech je uvažováno s opravou střechy, portálu, výplní, interiérů, vhodná by byla také adaptace čelní fasády (nyní nevhodný fasádní nátěr).

Akce obnovy:

Obnova domu č.p. 119, Komenského, parc. č. 206, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava střechy, portálu, výplní, interiérů, adaptace čelní fasády, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastníci, nájemci

investor: vlastníci

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem:	1 100
Rozložení odhadovaných nákladů	
vlastník:	440
město:	110
potřeba podpory:	550

Výsledný efekt: zachování kulturně historických hodnot objektu, zlepšení stavebně technického stavu domu

Měšťanský dům č.p. 119, Komenského, Velké Meziříčí

3.25 Městský dům č.p. 120, Komenského, parc. č. 208/1, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 16869/7-4567

Stručný popis památky:

Jednopatrový, ve středu průčelí zalomený dům s hladkou fasádou, profilovanou barokní římsou a gotickým portálem s patníky. Vrata jsou barokní, tři okna vlevo v přízemí jsou ve zvýšené poloze. Střecha je sedlová. Dispozice obsahuje vpravo mohutný průjezd klenutý renesančními výsečovými klenbami. Vlevo se nachází trakt na zvýšené úrovni nad polozapuštěným sklepem. Interiér obsahuje hodnotné historické konstrukce, vyniká velkorysostí dispozice. Pod stávající vrchní vrstvou venkovní omítky je na několika místech viditelná starší vrstva omítek se sgrafitovou výzdobou (na hlavním i dvorním průčelí). Dům je gotického, či goticko-renesančního původu s následnými přestavbami v renesanci.

Kulturně historický význam památky:

Tento historicko-architektonicky mimořádně významný dům je součástí památkové podstaty města.

Současný stav památky s návrhem opatření:

V současné době je nezbytná oprava střechy (havarijní stav krovu, krytiny i klempířských konstrukcí). Následovat by měla oprava výplní a interiérů. Žádoucí je celková obnova fasády, která by respektovala výsledky restaurátorského průzkumu venkovních omítek

Akce obnovy:

Obnova domu č.p. 120, Komenského, parc. č. 208/1, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava střechy, výplní a interiérů, obnova fasády, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastník

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem:

4 300

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník:	1 720
město:	430
potřeba podpory:	2 150

Výsledný efekt: zachování a zlepšení prezentace kulturně historických hodnot objektu, zlepšení stavebně technického stavu domu

Městský dům č.p. 120, Komenského, Velké Meziříčí

3.26 Městský dům č.p. 9, Komenského, parc. č. 242, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 102571

Stručný popis památky:

Jednopatrový podsklepený řadový objekt je gotického původu ze 14. století, náročně renesančně přestavěný, upravený barokně a klasicistně. Uliční průčelí je v přízemí čtyřosé s gotickým vjezdovým portálem, v patře pětiosé. Původně bohatě zdobená fasáda je po poslední úpravě v roce 1938 pojata v utilitárním duchu a opatřena brizolitovou omítkou. Střecha stavby je sedlová. Ve dvoře se nachází patrové stavení přístupné pavlačí, v patře má gotický okosený portál, v přízemí sekundárně osazené fragmenty pozdně gotického portálu. I přes některé nevhodné úpravy se jedná o obzvlášť hodnotný objekt, ve kterém se dochovaly velmi cenné gotické portály, renesanční a barokní klenby.

Kulturně historický význam památky:

Jedná se o velice hodnotný městský dům gotického původu, dokládající postupný vývoj městské architektury od středověku do novověku.

Současný stav památky s návrhem opatření:

V současné době je žádoucí oprava střechy, portálu, výplní, interiérů a celková adaptace průčelí.

Akce obnovy:

Obnova domu č.p. 9, Komenského, parc. č. 242, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava střechy, portálu, výplní, interiérů, adaptace fasády, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastník, nájemci

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 1 900

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 760

město: 190

potřeba podpory: 950

Výsledný efekt: zachování a zlepšení prezentace kulturně historických hodnot objektu, zlepšení stavebně technického stavu domu

Městský dům č.p. 9, Komenského, Velké Meziříčí

3.27 Městský dům č.p. 8, Komenského, parc. č. 240, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 18449/7-4566

Stručný popis památky:

Jednopatrový dům se sedlovou střechou v řadové uliční zástavbě. Na pravé straně průčelí je vjezdový lomený gotický portál s okosenou hranou. Průjezd je zaklenutý renesančními výsečovými klenbami a je ukončen v dvorním průčelí dalším gotickým lomeným portálem. Interiér obsahuje renesanční klenuté prostory. Renesanční je také prostor v levé straně s dřevěnou pavlačí v patře, kde je také místnost se štukovým dekorativním stropním polem. Sklep na levé straně je přístupný gotickým portálem. Objekt je původně pozdně gotický, doplněn klenbami v renesanci a v pozdním baroku. Pod omítkami v průčelí mohou být s velkou pravděpodobností zachovány další gotické a renesanční prvky.

Kulturně historický význam památky:

Dům je dokladem vývoje městské zástavby, historicko-architektonicky mimořádně významný.

Současný stav památky s návrhem opatření:

V současné době je žádoucí oprava střechy, portálu, výplní, interiérů a celková adaptace průčelí, která by respektovala výsledky SHP a restaurátorského průzkumu venkovních omítek.

Akce obnovy:

Obnova domu č.p. 8, Komenského, parc. č. 240, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava střechy, portálu, výplní, interiérů, adaptace fasády, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastník, nájemci

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 1800

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 720

město: 180

potřeba podpory: 900

Výsledný efekt: zachování a zlepšení prezentace kulturně historických hodnot objektu, zlepšení stavebně technického stavu domu

Městský dům č.p. 8, Komenského, Velké Meziříčí

3.28 Městský dům č.p. 7, Komenského, parc. č. 239, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 37233/7-4568

Stručný popis památky:

Dům vznikl na místě dvou spojených gotických parcel, stejně jako řada dalších velkomeziříčských domů. Ve sklepech se nacházejí rozsáhlé části zdiva z lomového kamene. Na jejich základy navázala renesanční novostavba z cihel. Uliční průčelí dodnes svým zalomením vyznačuje obě středověké parcely. Vstupní průčelí domu je na levé straně prolomeno gotickým portálem, v přízemí čtyřmi a v patře pěti okny obdélného tvaru s jednoduchými šambránami. Fasáda domu je jednoduchá, hladká, jednoduše profilovaná korunní římsa nese sedlovou střechu. Místnosti v přízemí mají vesměs zachovány původní renesanční klenby valeně zaklenuté se styčnými výsečemi a vytaženými hřebínky v hranách. Místnosti obrácené okny do dvora jsou bez kleneb, plochostropé. Půdorysná dispozice patra je přes četné stavební zásahy dobře čitelná. Původní renesanční, patrně trámové stropy v patře byly odstraněny patrně při pozdně empírových úpravách domu. Nahrazeny byly plochými stropy s jednoduchými fabiony.

Původní renesanční podoba domu byla změněna ve čtyřicátých letech 19. století, v roce 1892 a v šedesátých letech 20. století. V roce 1999 byl proveden restaurátorský sondážní průzkum fasády, při které byla pod vrstvami novodobější omítky objevena renesanční hlazená omítka s malovaným dekorem.

Kulturně historický význam památky:

Tento historicko-architektonicky mimořádně významný dům je součástí památkové podstaty města.

Současný stav památky s návrhem opatření:

V nejbližší době je nutná oprava střechy, dále by měla následovat oprava výplní a interiérů, žádoucí by byla celková adaptace čelní fasády, která by respektovala výsledky restaurátorského průzkumu venkovních omítek, atd.

Akce obnovy:

Obnova domu č.p. 7, Komenského, parc. č. 239, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava střechy, výplní a interiérů, obnova fasády, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastník, nájemci

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 3 200

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 1 280

město: 320

potřeba podpory: 1 600

Výsledný efekt: zachování a zlepšení prezentace kulturně historických hodnot objektu, zlepšení stavebně technického stavu domu

Městský dům č.p. 7, Komenského, Velké Meziříčí

3.29 Městský dům č.p. 6, Komenského, parc. č. 237, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 20413/7-4569

Stručný popis památky:

Jednopatrový dům v řadové uliční zástavbě na půdorysu protáhlého obdélníku se sedlovou střechou. Průčelí z konce 18. nebo počátku 19. století je v přízemí členěné pásováním, dále kordónovou římsou a stuhovými šambránami s uchy a klenáky kolem oken. Nad korunní římsou se nachází trojúhelný tympanon. Rozvržení oken a lomený tesaný portál v přízemí prozrazují středověký původ. Dispozice obsahuje po stranách průjezdu trakty na zvýšené úrovni, vpravo je užší se sklepem v hloubce domu zaklenutým valenou klenbou, přístupný gotickým okoseným portálem s polokruhovým záklenkem. Průjezd má renesanční valenou výšečovou klenbu s vytaženými hřebínky a při okraji domu širší trakt klenutý plackami. První patro je barokně přeřezeno, zadní příčné křídlo bylo nově vystavěno od základů, zčásti na místě staršího objektu. Základní výstavba byla goticko-renesanční, přestavba proběhla koncem 18. nebo počátkem 19. století a po požáru roku 1823. Novodobá přestavba proběhala v 80. letech minulého století.

Kulturně historický význam památky:

Objekt historicko-architektonicky cenný vnějším vzhledem, dispozicí i počtem dochovaných historických konstrukcí.

Současný stav památky s návrhem opatření:

V současné době je žádoucí oprava střechy, interiérů, obnova fasády, atd.

Akce obnovy:

Obnova domu č.p. 6, Komenského, parc. č. 237, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava střechy, interiérů, fasády, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: obec – Město Velké Meziříčí

uživatel: vlastník, nájemci

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem:

1 000

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 500

město:

potřeba podpory: 500

Výsledný efekt: zachování a lepší prezentace kulturně historických hodnot objektu, zlepšení stavebně technického stavu domu

Městský dům č.p. 6, Komenského, Velké Meziříčí

3.30 Městský dům se sklepem - dům č.p. 46 a 635, Radnická, parc. č. 770, 772, 775 a 773, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 29255/7-8872

Stručný popis památky:

Tato dvojice domů byla vytvořena novodobým rozdělením původně jednotného domovního organismu, zachovaného dosud ve vnitřním dispozičním řešení. Exteriér objektů je novodobě upraven s kovovými výkladci v přízemí, v rámci nichž je umístěn domovní vstup. Patro levého domu č.p. 46 je dvouosé stejně jako sousední část č.p. 635. V přízemí domu jsou hodnotné klenby, patro je plochostropé. Dům není podsklepen. Ve dvoře jsou novodobé přístavky. Stavební historie objektu sahá až do gotiky a renesance (archaicky zakřivená východní zeď levého traktu zaklenutého časně renesanční klenbou z druhé čtvrtiny 16. století). Střední chodba a klenby pravého traktu přízemí jsou z období klasicismu, schodiště a celek dispozice prvního patra je z novodobé přestavby v roce 1928, kdy byl objekt rozdělen na dvě části.

K domu patří sklep v zahradě. Parcela zahrady byla v roce 1978 rozdělena vozovkou (směr Brno – Jihlava). Sklep ze druhé poloviny 15. století s mladšími úpravami byl vybudován ve svahu. Přední část sklepa tvoří zděná zaklenutá prostora obdélného půdorysu, zčásti nad zemí. Kamenné ostění v zadní stěně lemuje vchod do podzemních prostor vysekaných ve skále. Stěny i klenby přední části nesou několik druhů omítek z různých období. Na povrchu těchto omítek jsou dochovány nápisy, resp. kresby a zbytky nástěnné malby.

Kulturně historický význam památky:

Areál historicko-architektonicky cenný dispozicí a počtem dochovaných historických konstrukcí. Jeho hodnotu umocňují i historické sklepy (parc. č. 772 a 773), které ve svahu pod zámek ukončovaly zahradu domu.

Současný stav památky s návrhem opatření:

V roce 2010 byl obnoven krov, střecha a komíny domu č.p. 635. V současné době je žádoucí oprava střechy domu č.p. 46 a obnova interiérů, výplní a adaptace fasád obou domů, stejně tak je žádoucí provést opravu sklepa, atd.

Akce obnovy:

Obnova domů se sklepem č.p. 46 a 635, Radnická, parc. č. 770, 772, 775 a 773, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava střechy, interiérů, výplní, fasády, sklepa, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastníci, nájemci

investor: vlastníci

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 2 200

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 880

město: 220

potřeba podpory: 1 100

Výsledný efekt: zachování a lepší prezentace kulturně historických hodnot objektu, zlepšení stavebně technického stavu

Městský dům se sklepem – dům č.p. 46 a 635, Radnická, Velké Meziříčí

3.31 Měšťanský dům č.p. 357, Hornoměstská, parc. č. 333, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 33644/7-4571

Stručný popis památky:

Jednopatrový dům v řadové uliční zástavbě má rizalitově předstupující levou část, která je v přízemí otevřena ze tří stran polokruhovou arkádou v profilované šambráně s klenákem. Charakter fasády je pozdně barokní, zlidovělých forem. V přízemí jsou dochovány hodnotné klenby, patro je plochoštopé, novodobě upravené. Objekt prošel složitým stavebním vývojem, jehož odrazem jsou dochované klenby levého a středního traktu. V pozdním barokním slohu byla vytvořena nynější podoba fasády, pravý trakt byl přeřesen na sklonku 19. století.

Kulturně historický význam památky:

Velmi exponovaný objekt jižní fronty ulice s ojediněle dochovaným útvarem loubí. Významný je nejen jeho vnější vzhled, ale i počtem dochovaných historických konstrukcí.

Současný stav památky s návrhem opatření:

V roce 2010 byla obnovena fasáda domu. V následujících letech lze předpokládat opravu střechy, interiérů, atd.

Akce obnovy:

Obnova domu č.p. 357, Hornoměstská, parc. č. 333, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava střechy, interiérů, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastníci, nájemci

investor: vlastníci

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem:	600
Rozložení odhadovaných nákladů	
vlastník:	240
město:	60
potřeba podpory:	300

Výsledný efekt: zachování a lepší prezentace kulturně historických hodnot objektu, zlepšení stavebně technického stavu domu

Měšťanský dům č.p. 357, Hornoměstská, Velké Meziříčí

3.32 Židovský dům č.p. 1187, U Vody, parc. č. 111, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 49589/7-8834

Stručný popis památky:

Jednopatrový obdélný objekt se sedlovou střechou, hladkým průčelím a balkonem. Průčelí pokračuje souvisle od sousedního domu (č.p. 1183). Dodatečné předělení renesanční klenby v přízemí naznačuje původní spojení obou domů. Napravo je postaven pozdější přístavek se schodištěm. Ve zdi hlavního průčelí je zachována gotická hradba městského opevnění o tloušťce 180 cm. Přiléhající vnitřní prostor je zaklenut renesanční klenbou s výsečemi. Na západní straně se do tohoto prostoru vstupuje gotickým obdélným portálem s okosením na hraně. Dispozice patra je převážně klasicistní (po roce 1823 byla provedena řada klasicistních úprav).

Kulturně historický význam památky:

Výstavba gotická (přistavěním k hradbě městského opevnění), klenba renesanční, výrazné stavební úpravy v klasicismu. Historicko-architektonicky mimořádně významný objekt.

Současný stav památky s návrhem opatření:

V následujících letech je žádoucí oprava střechy, výplní, interiérů, obnova fasády, atd.

Akce obnovy:

Obnova domu č.p. 1187, U Vody, parc. č. 111, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava střechy, výplní, interiérů, fasády, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastník

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 1 200

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 480

město: 120

potřeba podpory: 600

Výsledný efekt: zachování a lepší prezentace kulturně historických hodnot objektu, zlepšení stavebně technického stavu budovy

Židovský dům č.p. 1187, U Vody, Velké Meziříčí

3.33 Židovský dům č.p. 1195, U Vody, parc. č. 98, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 49385/7-8836

Stručný popis památky:

Jedná se o patrový řadový dům, dispozičně hloubkový jednotrakt, s mansardovou střechou, který je hmotovým pokračováním souseda vlevo. Průčelí je klasicistní, okna lícová. Slohové určení: původ pozdně gotický, zaklenutí a fasáda jsou klasicistní.

Kulturně historický význam památky:

Jedná se o urbanisticky i architektonicky hodnotný objekt bývalého židovského ghetta. Významné je autentické dochování mnoha historických stavebních konstrukcí.

Současný stav památky s návrhem opatření:

Střešní krytina (eternitové šablony), klempířské konstrukce, bednění štítu a krovová konstrukce byly obnoveny v roce 2009. Žádoucí je obnova fasády včetně výplní otvorů.

Akce obnovy:

Obnova domu č.p.1195, U Vody 14, parc. č. 111, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – obnova fasády, výplní, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastník

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem:	400
----------------	-----

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník:	160
------------------	-----

město:	40
---------------	----

potřeba podpory:	200
-------------------------	-----

Výsledný efekt: zachování a lepší prezentace kulturně historických hodnot objektu, zlepšení stavebně technického stavu budovy

Židovský dům č.p. 1195, U Vody, Velké Meziříčí

3.34 Židovský dům č.p. 1196, U Vody, parc. č. 97, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 44362/7-8837

Stručný popis památky:

Jedná se o patrový dům ukončující spleitou uliční řadu židovského ghetta. Západní průčelí ukončuje trojúhelný štít, v patře je prosklená pavlač s pultovou stříškou. Ve dvoře se půdorys objektu zalamuje, část zdiva spočívá přímo na skále. Střecha do dvora je sedlová, do nábřeží mansardová. Interiéry z části zaklenuté. Slohové určení: renesance a klasicismus.

Kulturně historický význam památky:

Jedná se o urbanisticky významný objekt bývalého židovského ghetta s hodnotnými interiéry. Výrazně se pohledově uplatňuje v prostoru ulic Vrchovická a Poříčí.

Současný stav památky s návrhem opatření:

Dům je udržovaný, v minulých letech byla obnovena střešní krytina. Je žádoucí obnova fasády a dřevěné pavlače.

Akce obnovy:

Obnova domu č.p. 1196, U Vody 4, parc. č. 97, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava fasády, pavlače, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastník

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 600

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 240

město: 60

potřeba podpory: 300

Výsledný efekt: zachování kulturně historických hodnot objektu, zlepšení stavebně technického stavu budovy, zvýšení atraktivity lokality (bývalé židovské ghetto)

Židovský dům č.p. 1196, U Vody, Velké Meziříčí

3.35 Židovský dům č.p. 100, Novosady, parc. č. 160, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 41563/7-8846

Stručný popis památky:

Patrový dům na obdélném půdorysu je situován v uliční řadě, z níž jedním rohem předstupuje (je širší než sousední domy). Střecha je sedlová, fasáda je hladká (dnes brizolitová) s profilovanou hlavní římsou. Část interiérů je zaklenuta. Ve dvoře je prosklená pavlač a klasicistní dvorní křídlo zaklenuté plackami. Dům je původem renesanční či snad i gotický (parcelou procházely městské hradby), střední a levý trakt je zřejmě barokní s klasicistními úpravami.

Kulturně historický význam památky:

Objekt s mimořádnou historicko-architektonickou hodnotou.

Současný stav památky s návrhem opatření:

V nejbližší době je žádoucí oprava střechy, interiérů, výplní, atd. Velmi vhodná by byla rehabilitace fasády.

Akce obnovy:

Obnova domu č.p. 100, Novosady, parc. č. 160, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava střechy, interiérů, výplní, fasády, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastník

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 1 700

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 680

město: 170

potřeba podpory: 850

Výsledný efekt: zachování a lepší prezentace kulturně historických hodnot objektu, zlepšení stavebně technického stavu budovy

Židovský dům č.p. 100, Novosady, Velké Meziříčí

3.36 Židovský dům č.p. 1191, Novosady, parc. č. 102/1, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 44363/7-8854

Stručný popis památky:

Patrový dům v řadové uliční zástavbě se sedlovou střechou. Z původní klasicistní výzdoby průčelí se zachovala pouze profilovaná hlavní římsa, jinak je fasáda hladká. Vstupní portálek je žulový, obloukově zakončený. Část interiéru (přízemí) je zaklenuta, v patře jsou místnosti s rovnými trámovými stropy. Do patra zčásti přesahuje soused vlevo. Pravděpodobný původ objektu je pozdně gotický (zachována část dispozice s původní klenbou). Dům byl rekonstruován v klasicismu (po požáru z roku 1823).

Kulturně historický význam památky:

Jedná se o urbanisticky i architektonicky hodnotný objekt bývalého židovského ghetta. Významné je dochování mnoha historických stavebních konstrukcí.

Současný stav památky s návrhem opatření:

Je žádoucí oprava střechy. Velmi vhodná by byla také rehabilitace fasády, obnova výplní a interiéru.

Akce obnovy:

Obnova domu č.p. 1191, Novosady, parc. č. 102/1, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava střechy, výplní, interiéru, fasády, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastníci, nájemci

investor: vlastníci

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 1 800

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 720

město: 180

potřeba podpory: 900

Výsledný efekt: zachování a lepší prezentace kulturně historických hodnot objektu, zlepšení stavebně technického stavu budovy

Židovský dům č.p. 1191, Novosady, Velké Meziříčí

3.37 Městský dům č.p. 60, Podhradí, parc. č. 817, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 104340

Stručný popis památky:

Parcela domu byla součástí půdorysu města již ke konci 14. století. Do dnešní podoby byl dům vystavěn po požáru počátkem 18. století. Konstrukce v přízemí jsou patrně starší – renesanční. Jednoduché čtyřosé průčelí, v přízemí prolomené prosklenými vraty, je upraveno ve 30. letech 20. století. Objekt si uvnitř zachoval středověké schéma dispozice. Vstupní síň – mázhaus je zaklenut hřebínkovou klenbou ve čtyřech polích a ukončen širokým kamenným schodištěm. Obytný prostor v přízemí vpravo je zaklenut plackovými klenbami oddělenými pásy. Zadní díl tvoří kuchyně s valenou klenbou. Místnosti v patře mají trámové stropy s dvojitým záklopem s omítkou, v jedné místnosti se dochoval pohledový dřevěný trámový strop s širokými záklopovými deskami.

Kulturně historický význam památky:

Z hlediska architektonického a historického se jedná o velmi cenný objekt, který disponuje značnými uměleckými kvalitami. V domě se dochovalo velké množství zajímavých architektonických detailů a konstrukcí vykazujících památkové hodnoty (různé způsoby zaklenutí, trámový strop, dřevěné podlahy, kachlová kamna, truhlářské prvky s původním kováním, sklep vyhloubený do skály, ...)

Současný stav památky s návrhem opatření:

V posledních třiceti letech byly provedeny pouze drobnější úpravy dispozice, citlivé k historickým hodnotám objektu. Vlastník průběžně dle svých možností dům udržuje. Velmi vhodná by v budoucnu byla rehabilitace fasády, oken a vrat, k jejichž úpravě došlo v 30. letech 20. století.

Akce obnovy:

Obnova domu č.p. 60, Podhradí, parc. č. 817, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava fasády, otvorových výplní, střechy, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: FO

uživatel: vlastník

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 500

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 200

město: 50

potřeba podpory: 250

Výsledný efekt: zachování a lepší prezentace kulturně historických hodnot objektu, zlepšení stavebně technického stavu budovy

Městský dům č.p. 60, Podhradí, Velké Meziříčí

3.38 Městské opevnění – Dolní brána, bašta a hradby, parc. č. 219, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 42238/7-4574

Stručný popis památky:

Dolní brána se nachází mezi domy č.p. 2 a č.p. 127. Tato brána je v podstatě průlomem v hradbě ve tvaru úzkého hranolu s obloukovitým průjezdem. Je vysoká cca 10 metrů, hladce omítnutá, její průjezd je segmentově zaklenutý. Končí atikou s obloučky, která je členěna dvěma kordónovými profilovanými římsami. Na ni navazuje na severní straně asi dvacetimetrový pás hradebního zdiva vysokého přibližně 8 metrů, nad kterými býval ochoz. Hradby mají tloušťku 1 metr a jsou postaveny z lomového kamene, který je ponechán obnažený, spáry jsou vymazány vápennou maltou. Na nároží navazuje na ohradní městskou hradbu bašta kruhového půdorysu o průměru cca 8 - 9 m s vestavěným obytným objektem. V přízemí se zachovaly na bocích původní střílny kruhového tvaru vytesané do kamenné desky. V prvním patře byly střílny lomové, obdélné, zachované rovněž v bocích.

Kulturně historický význam památky:

Jedná se o historicky, urbanisticky i architektonicky mimořádně hodnotný objekt.

Současný stav památky s návrhem opatření:

Vzhledem k dopravně velmi zatíženému místu jsou nezbytné udržovací práce na fasádě. Žádoucí je také oprava kamenného zdiva hradeb a bašty (odstranění náletu, revize koruny, oprava spárování).

Akce obnovy:

Obnova městského opevnění - Dolní brána, bašta, hradby ve Velkém Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava fasády, kamenného zdiva, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: obec - Město Velké Meziříčí

uživatel:

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 1 100

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 550

město:

potřeba podpory: 550

Výsledný efekt: zachování a lepší prezentace kulturně historických hodnot objektu, zlepšení stavebně technického stavu

Dolní brána s částí hradby - Městské opevnění, Velké Meziříčí

3.39 Kašna se sochou sv. Floriána, Náměstí, parc. č. 2818/1, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 31910/7-4582

Stručný popis památky:

Šestiboká kamenná kašna, v jejímž středu je na čtvercové základně kamenný sokl nesoucí litinovou sochu světce v mírně nadživotní velikosti. Kašna (v současné podobě) je z roku 1731, socha z roku 1890.

Kulturně historický význam památky:

Významný kompoziční prvek v prostoru náměstí.

Současný stav památky s návrhem opatření:

V roce 2014 bylo zahájeno celkové restaurování kašny (mimo sochy sv. Floriána), které bylo dokončeno v roce 2015. V následujících letech je nutná pravidelná údržba v režimu stanoveném restaurátorem (ZRZ).

Akce obnovy:

Obnova kašny se sochou sv. Floriána, Náměstí, parc. č. 2818/1, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – údržba, rekonzervace, oprava technologie, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: obec - Město Velké Meziříčí

uživatel: vlastník

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem:	50
----------------	----

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník:	25
------------------	----

město:	
---------------	--

potřeba podpory:	25
-------------------------	----

Výsledný efekt: zachování kulturně historických hodnot a funkčnosti

Kašna se sochou sv. Floriána, Náměstí, Velké Meziříčí

3.40 Sloup se sochou P. Marie, Hornoměstská, parc. č. 2850/13, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 31078/7-4576

3.41 Sloup se sochou sv. Jana Nepomuckého, Náměstí, parc. č. 2818/1, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 30819/7-4577

3.42 Socha sv. Jana Nepomuckého, Hornoměstská, parc. č. 2850/13, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 32414/7-4578

3.43 Socha sv. Václava, Hornoměstská, parc. č. 2851/7, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 19536/7-4581

Stručný popis památek:

Jedná se o datované barokní sochařské práce oživující prostranství městské památkové zóny.

Kulturně historický význam památek:

Výše uvedená sochařská díla jsou součástí historického obrazu sídla.

Současný stav památek s návrhem opatření:

V minulosti byly všechny sochy restaurovány. V roce 2007 byly sochy rekonzervovány dle režimu doporučeného v závěrečné restaurátorské zprávě. V následujících letech se opět uvažuje s provedením restaurátorského zásahu na všech sochách v městské památkové zóně.

Akce obnovy:

Obnova soch světců ve Velkém Meziříčí – restaurování, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: obec - Město Velké Meziříčí

uživatel:

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 300

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 150

město:

potřeba podpory: 150

Výsledný efekt: zachování kulturně historických hodnot

Sloup se sochou Panny Marie, Hornoměstská, Velké Meziříčí

Sloup se sochou sv. Jana Nepomuckého, Náměstí, Velké Meziříčí

Socha sv. Jana Nepomuckého, Hornoměstská, Velké Meziříčí

Socha sv. Václava, Hornoměstská, Velké Meziříčí

4 Plánované akce mimo území MPZ Velké Meziříčí nezařazené do programu – obnova kulturních památek tvořících významnou součást vnějšího obrazu MPZ

4.1 Kostel Nejsvětější Trojice, parc. č. 1382, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 22681/7-4550

Stručný popis památky:

Kostel byl vystavěn v roce 1555 a od svých počátků sloužil jako kostel hřbitovní. Jedná se o volně stojící jednolodní stavbu s polygonálním závěrem kněžiště. Fasáda je hrubší struktury, nároží je armováno a také strukturou (hladká omítka) i barevně zvýrazněno. V průčelí je prolomen vchod se segmentově zaklenutým kamenným ostěním, jehož hrany jsou zkoseny. Nad vchodem je okno kruhového tvaru se šambránou. Ve valbové střeše je čtyřboká zvonice, zastřešená cibulí, s polygonální lucernou, završenou makovicí s křížem. Zvonice je celá nově potažená měděným plechem jinak je na střeše položena pálená taška – bobrovka. Na severní straně lodi se nachází obdélný přístavek, vchod do přístavku je ze severní strany, pravoúhlý s kamenným ostěním. Prostor presbytáře je zaklenut pětidílnou renesanční klenbou s mírně vytaženými hřebínky, stejně tak loď. Do severní stěny lodi jsou zasazeny tři hodnotné kamenné náhrobníky.

Kulturně historický význam památky:

Jedná se o pozdně gotickou stavbu s pozdějšími stavebními úpravami. Význam památky je historický i urbanistický. Jedná se o architektonicky hodnotný objekt a dominantu města.

Současný stav památky s návrhem opatření:

V letech 2003 – 2005 proběhla postupná oprava kostela, během které byla provedena obnova střechy, sanace vlhkosti, obnova fasády, vnitřních omítek a podlahy. Stavebně technický stav je tedy poměrně dobrý, nezbytné je provádění pravidelné údržby budovy (krytina, klempířské konstrukce, výplně otvorů, atd.). Při opravách interiéru bylo zjištěno, že pod stávajícími nátěry je starší barevná výmalba, jejíž obnova by jistě umocnila hodnotu objektu.

Akce obnovy:

Obnova vnitřní výmalby v kostele Nejsvětější Trojice, parc. č. 1382, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – restaurátorský průzkum vnitřních omítek se zaměřením na starší barevnou výmalbu a restaurování výmalby na základě výsledků restaurátorského průzkumu. Další opravy dle potřeby.

Vlastnické vztahy

vlastník: obec – Město Velké Meziříčí

uživatel: obec, církev

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 1 000

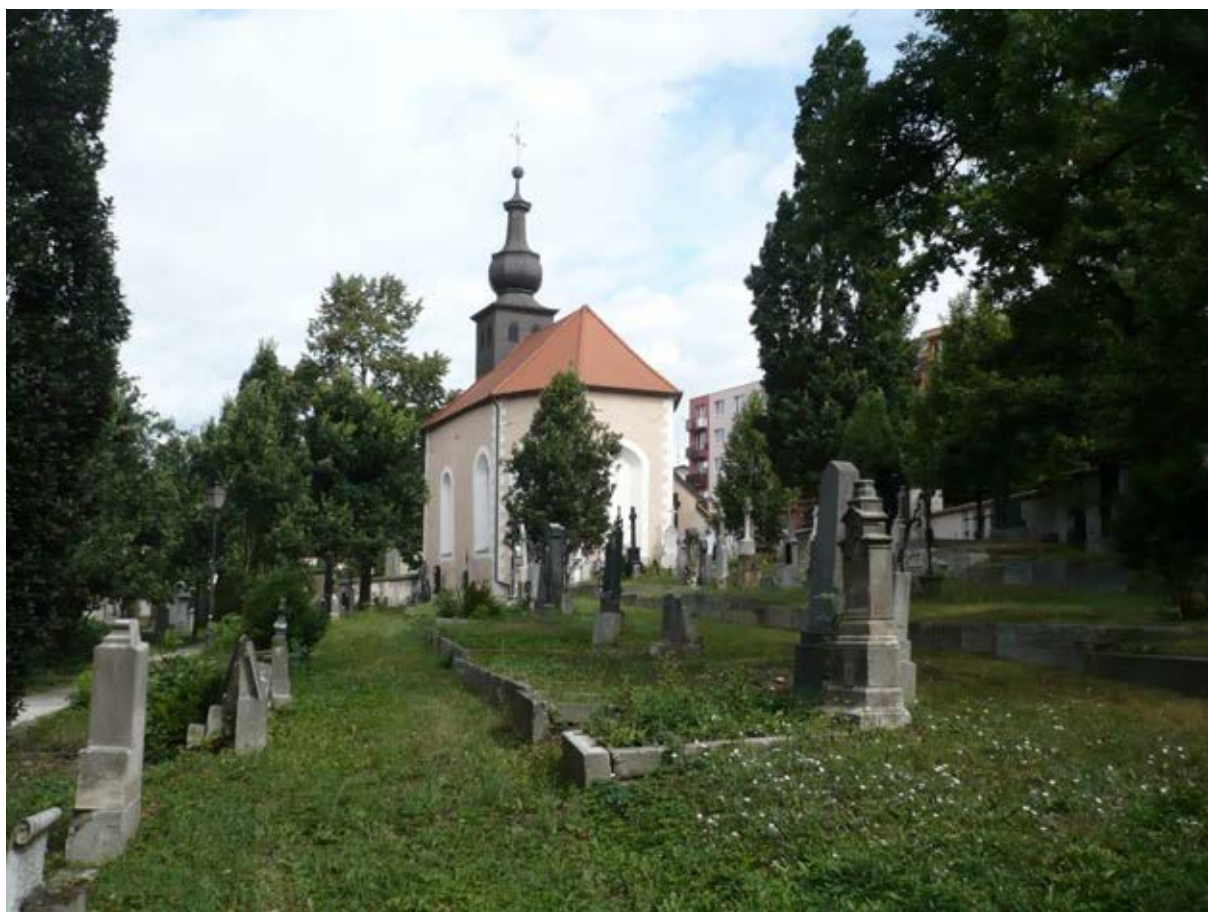
Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 1 000

město:

potřeba podpory:

Výsledný efekt: navýšení kulturně historických hodnot objektu, získání dalších informací a poznatků o objektu, zvýšení atraktivnosti pro cestovní ruch.

Kostel Nejsvětější Trojice, Velké Meziříčí

4.1.1 Hřbitov, Poklona P. Marie, součást ohradní zdi hřbitova na Moráni, parc. č. 1383, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: součástí kulturní památky č.r.: 22681/7-4550

Stručný popis památek:

Moráňský hřbitov nepravidelného protáhlého půdorysu je obehnan kamennou zdí. Omítnutá zeď je proměnlivě vysoká (od 2 do 3 metrů), na severní straně je prolomena branou s železnou tepanou mříží, další dvě malé branky jsou ve východní zdi. V severovýchodním rohu z venkovní strany je vestavěna zastřešená poklona. Na hřbitově se nachází řada litinových náhrobních křížů a klasicistních figurálních náhrobků. Hřbitov byl pravděpodobně založen roku 1553. K hromadnému pohřbívání zavedly příčinu morové epidemie z let 1558 a 1563. Při bombardování města 9. května 1945 byl zasažen i hřbitov, mnohé náhrobky byly rozmetány, kříže rozbity.

Kulturně historický význam památek:

Po druhé světové válce byl založen nový hřbitov v lokalitě Karlov a od té doby se na Moráni již nepohřbívá. I přesto se do současnosti dochoval jako hřbitov (s hrobovými místy včetně křížů a náhrobků), což je v tomto regionu poměrně vzácné. Význam památky je historický i urbanistický.

Současný stav památky s návrhem opatření:

V letech 2000 – 2002 byla zahájena celková obnova hřbitova, která zahrnovala v opravu staré hřbitovní zdi, vytvoření nového vstupu z ulice Bezděkov, obnovu komunikací a kamenných schodišť, vybudování opěrných zídek, přeložení kamenné dlažby, obnovu zeleně, instalaci osvětlení podél hlavních komunikací a restaurování centrálního kříže. Hřbitov je přes den přístupný veřejnosti. V roce 2014 byla dokončena předposlední etapa celkové obnovy hřbitova, které spočívala v úpravě stávajících hrobů, zeleně, cestní sítě a mobiliáře. Nezbytná je také pravidelná údržba zeleně, mobiliáře, komunikací, atd. Poklona P. Marie je díky prováděné údržbě v poměrně dobrém stavu.

Akce obnovy:

Obnova hřbitova na Moráni, parc. č. 1383 k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – restaurování litinových křížů a hodnotných náhrobků na základě výsledků restaurátorského průzkumu, nebo alespoň jejich konzervace, dále oprava hrobových míst (obrubičků, ohrádek, pomníků, ...). Oprava ohradní zdi a další opravy dle potřeby.

Vlastnické vztahy

vlastník: obec – Město Velké Meziříčí

uživatel: vlastník, veřejnost

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 1 000

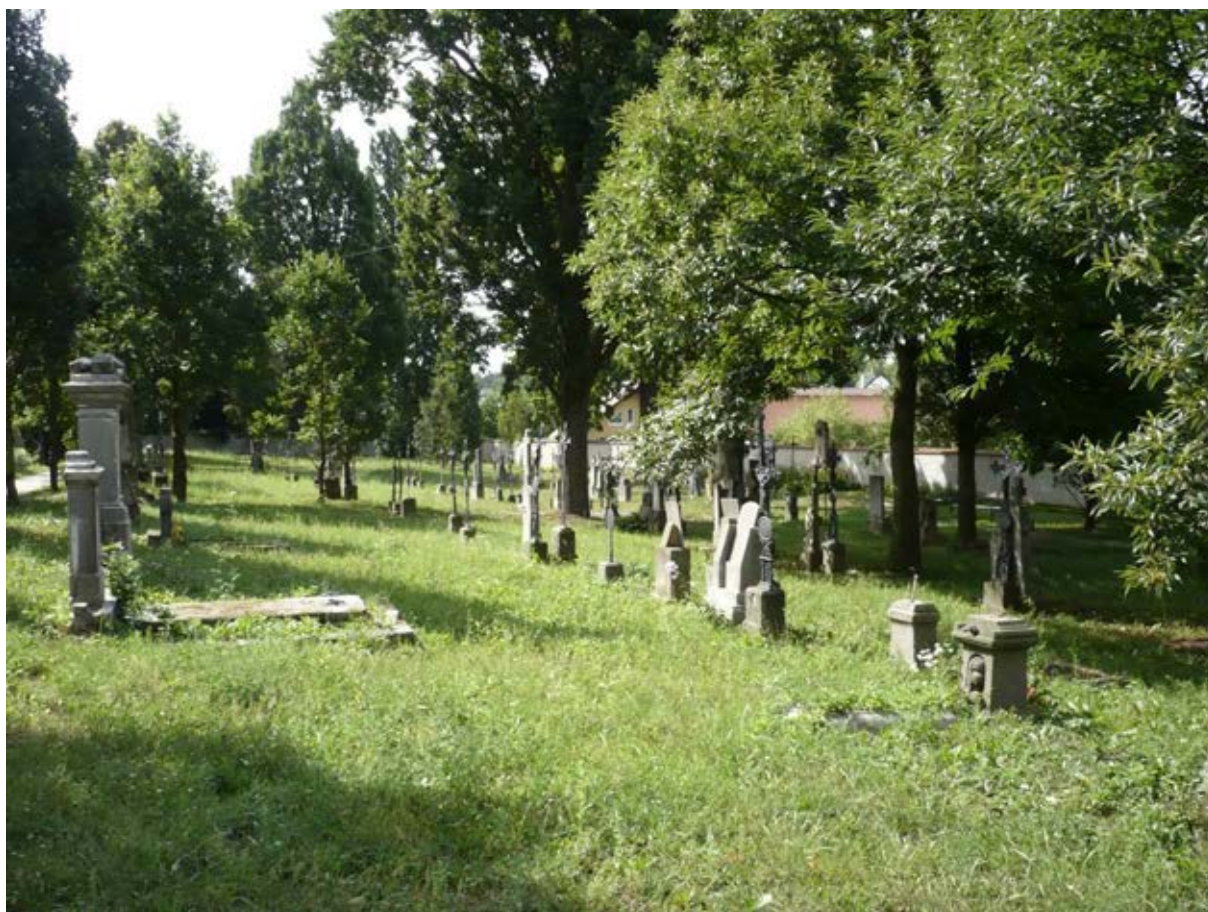
Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 1 000

město:

potřeba podpory:

Výsledný efekt: zachování kulturně historických hodnot objektu, zlepšení vzhledu, zvýšení atraktivnosti pro cestovní ruch

Hřbitov na Moráni, Velké Meziříčí

4.2 Židovský hřbitov, parc. č. 1553, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 20426/7-4584

Stručný popis památky:

Komplex židovského ghetta dokresluje dochovaný židovský hřbitov. Nedlouho po usazení židů v Meziříčí musela zákonitě vyvstat potřeba založit vlastní pohřebiště. Prvotní hřbitov se měl prý nalézat na pustém místě při pravém břehu řeky Balinky na nynější Malé Straně. Dnešní židovský hřbitov začal vznikat až roku 1650. Nalézá se severovýchodně od židovské čtvrti, na opačném břehu řeky Oslavy, ve svahu Fajtova kopce, nedaleko křesťanského hřbitova na Moráni. Tehdy bylo okolí ještě nezastavěno, dnes je však hřbitov zcela obklopen zástavbou rodinných domků. Rozkládá se na obdélné ploše, je obehnan zdí (výšky cca 3 m). Po pravé straně vstupní brány je márnice obdélného půdorysu se sedlovou střechou. Náhrobky na hřbitově jsou různého stáří – od baroka až po současnost.

Kulturně historický význam památky:

Významný doklad k dějinám velkomeziříčské židovské obce.

Současný stav památky s návrhem opatření:

Vlastník se průběžně snaží obnovovat jednotlivé náhrobky. V nejbližší době je žádoucí provést revitalizaci zeleně, obnovu ohradní zdi a márnice

Akce obnovy:

Obnova židovského hřbitova, parc. č. 1553, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava náhrobků, revitalizace zeleně, obnova ohradní zdi a márnice, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: církev – Židovská obec Brno

uživatel: vlastník

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 1 000

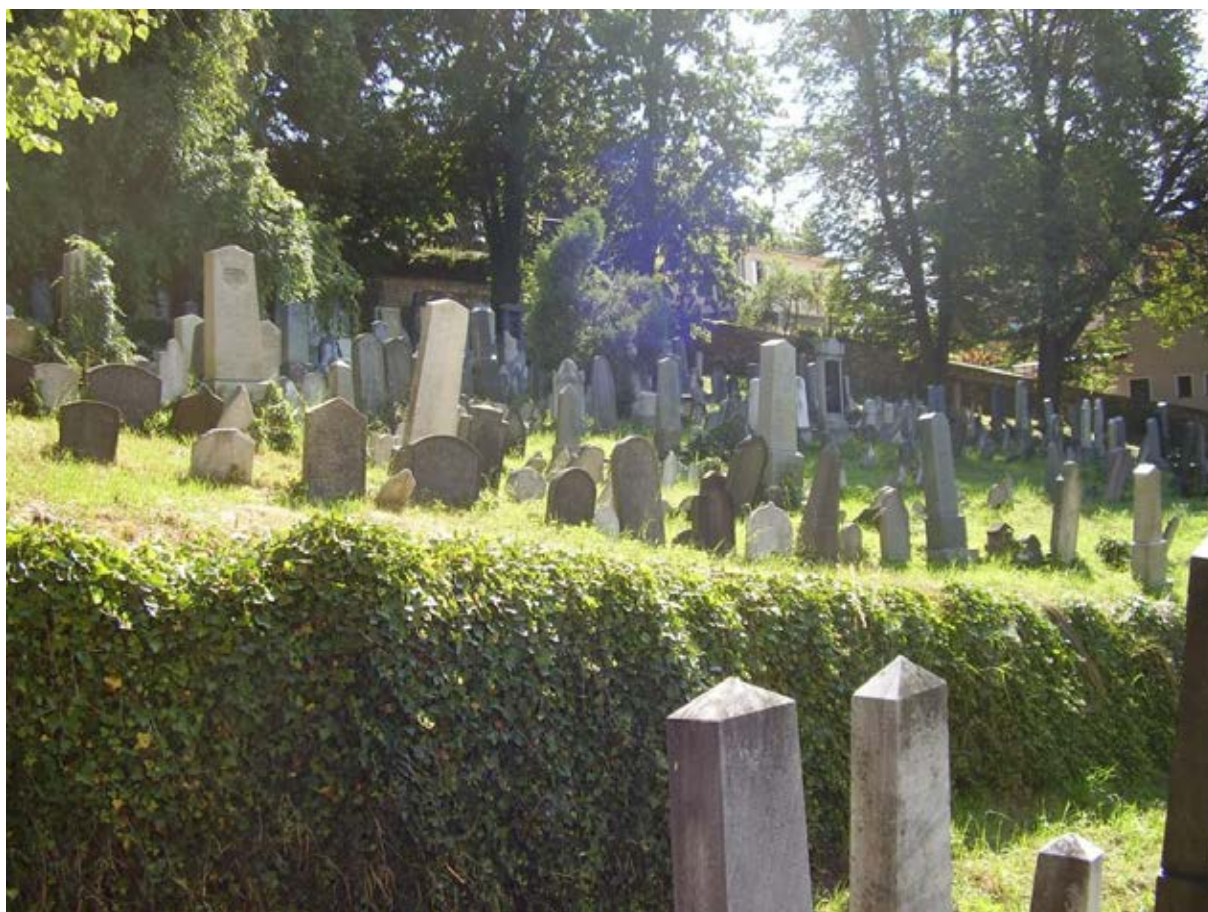
Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 1 000

město:

potřeba podpory:

Výsledný efekt: zachování kulturně historických hodnot objektu, zlepšení stavu náhrobků – respektování charakteru pietního místa

Židovský hřbitov, Velké Meziříčí

4.3 Sýpka, č.p. 1234, parc. č. 975, k.ú. Velké Meziříčí

Číslo rejstříku ÚSKP: 18288/7-4543/5

Stručný popis památky:

Jedná se o volně stojící třípatrovou budovu obdélného půdorysu se sedlovou střechou a zděnými tvarovanými štíty. V interiéru jsou historické dřevěné konstrukce pater na dřevěných sloupech a krov. Na objektu jsou nejméně dvě vrstvy velmi starých venkovních omítek. Fasáda je členěna bohatě profilovanou hlavní římsou, jednoduchými římsami mezi patry, iluzivním nárožním kvádrováním a šambránami kolem oken původních malých obdélných rozměrů. V přízemí jsou větrací okénka ve tvaru klíčových střílen s kamenným ostěním.

Kulturně historický význam památky:

Sýpka bývala součástí hospodářského zázemí zámeckého areálu, navazuje na zámecký park a svou polohou na vyvýšeném místě tvoří dominantu města. Jedná se o hodnotnou raně barokní stavbu, dochovanou v původní hmotě, která se podílí na celkovém obrazu města.

Současný stav památky s návrhem opatření:

V současné době je objekt využíván jako sklad. Ve špatném stavebně technickém stavu je střecha, poškozené (místy zvětralé a oprýskané, v přízemním pásu vlhké) jsou venkovní omítky. V roce 2014 byla provedena obnova nejvíce poškozených dřevěných prvků krovu, oplechování štítů, oprava neodborných oprav, oprava hřebene a stažení krovu. Obnova, zahrnující výměnu krytiny včetně latování, vysprávký krovu a opravu fasády včetně sanace vlhkosti je nutná. Žádoucí je i odstranění novodobých přístřešků a ramp.

Akce obnovy:

Obnova sýpky, č.p. 1234, parc. č. 975, k.ú. Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina – oprava střechy a fasády, sanace vlhkosti, atd.

Vlastnické vztahy

vlastník: obec – Město Velké Meziříčí

uživatel: vlastník, nájemci

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem:

8 200

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník:

8 200

město:

potřeba podpory:

Výsledný efekt: zachování kulturně historických hodnot objektu, zlepšení vzhledu, zvýšení pravděpodobnosti nalezení vhodnějšího způsobu využití (např. výstavní prostory)

Sýpka, č.p. 1234, Velké Meziříčí

5 Plánované akce na území MPZ Velké Meziříčí - nemovitosti, které nejsou kulturní památkou

5.1 Úprava náměstí a komunikací v MPZ

Stručný popis zamýšlené akce:

Ideový návrh a architektonické řešení prostorů náměstí a přilehlých ulic, průchodů a nezastavěných ploch v památkové zóně města Velké Meziříčí byl vypracován (MgA. Přemysl Kokeš, Atelier ai5, Lanškroun) a předložen k opakovanému projednávání v několika variantách. Návrh řeší dopravu, parkování, komunikace pro pěší, oddechové zóny, zeleň, povrchy komunikací, VO, mobiliář, atd. V rámci úprav náměstí a komunikací v MPZ budou také rekonstruovány podzemní sítě na dotčených pozemcích.

Současný stav:

V současné době je parkování po celém obvodu náměstí. Kromě středu náměstí se vzrostlou zelení zde není žádná klidová zóna. Mobiliář a VO jsou zastaralé, poškozené a nejednotné. Povrchy komunikací jsou po dílčích opravách IS poškozené, dlažba z několika druhů působí neuspořádaně. Stávající dopravní řešení neumožňuje (nebo omezuje) venkovní posezení před provozovnami.

Akce obnovy:

Úprava náměstí a přilehlých ulic v MPZ Velké Meziříčí

Vlastnické vztahy

vlastník: obec - Město Velké Meziříčí

uživatel: vlastník, veřejnost

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 80 000

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 80 000

město:

potřeba podpory:

Výsledný efekt: zachování kulturně historických hodnot náměstí, zlepšení vzhledu a technického stavu povrchů a vybavení, zvýšení atraktivnosti pro cestovní ruch, zlepšení podmínek pro zachování funkce náměstí jako společenského centra obyvatel města

5.2 Úprava fasád hlavních průčelí domů v historické části města

Vlastnické vztahy

vlastník: PO, FO dle jednotlivých objektů

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: nelze stanovit

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 100 %

město:

potřeba podpory:

Výsledný efekt: pozitivní vliv na atraktivnost historického centra

5.3 Koncepční a soustavná péče o zeleň

Vlastnické vztahy

vlastník: obec - Město Velké Meziříčí

uživatel: veřejnost

investor: vlastník

Předpokládané zahájení: dle aktuální potřeby

Odhad nákladů (tis. Kč)

celkem: 500

Rozložení odhadovaných nákladů

vlastník: 500

město:

potřeba podpory:

Výsledný efekt: pozitivní vliv na prostředí historického centra města

6 Časový horizont programu regenerace

Dokument je koncipován v časovém horizontu od roku 2016 do roku 2023. V uvedeném období by měly být dokončeny všechny základní akce regenerace. Reálnost z hlediska zajištění finančních zdrojů musí prověřit budoucnost. Program bude průběžně aktualizován, resp. doplňován.

7 Rekapitulace finančních nákladů

Odhadované náklady na obnovu kulturních památek v MPZ Velké Meziříčí

Celkové odhadované náklady na obnovu KP: 92 200 000 Kč

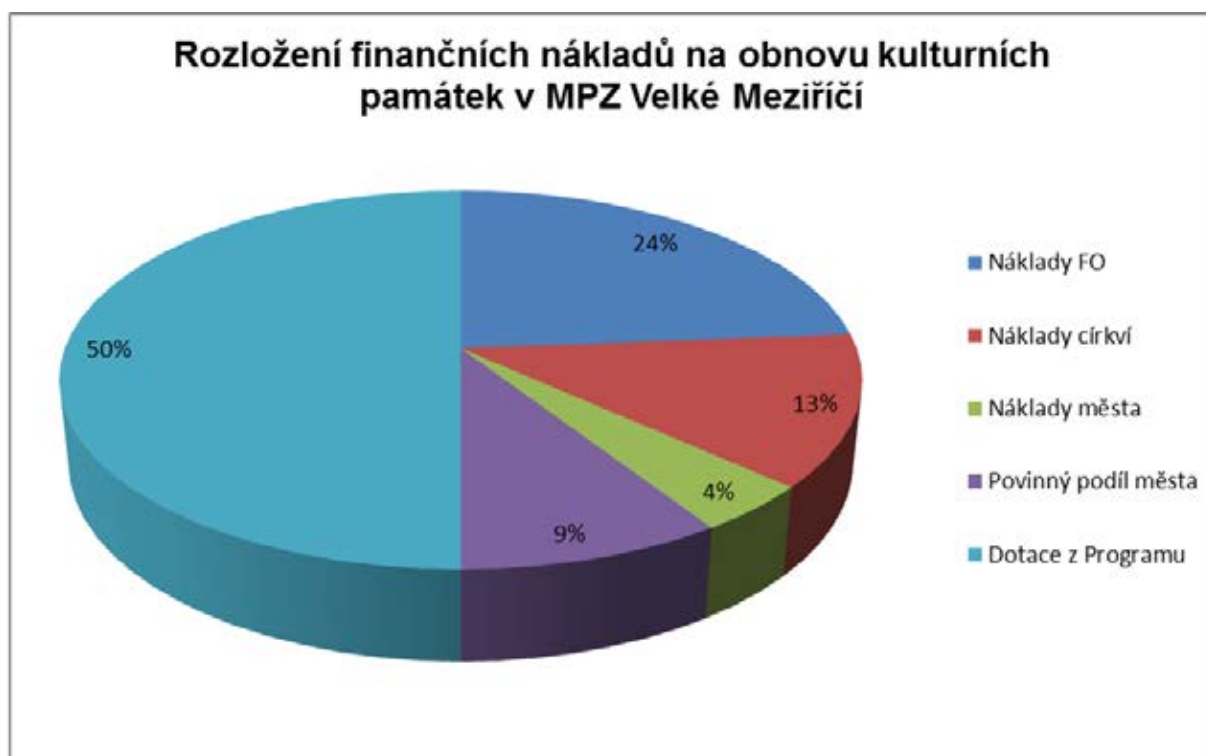
Z toho: Náklady na obnovu KP ve vlastnictví FO: 21 920 000 Kč

Náklady na obnovu KP ve vlastnictví církví: 11 920 000 Kč

Náklady na obnovu KP ve vlastnictví města: 3 800 000 Kč

Povinný podíl města: 8 460 000 Kč

Dotace z Programu: 46 100 000 Kč

Ve Velkém Meziříčí, dne 4. 11. 2015

.....
Ing. Radovan Necid
starosta

.....
Josef Komínek
místostarosta